25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6809 — 29 ՄԱՅԻՍ 1908 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 12 ՃԷՄԱԶԻ-ԻԻԼ-ԷՎՎԷԼ 1326 — 11 Juin 1908 — 25me année — № 6809

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Է. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրշ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 100 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 35 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՍԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Consple, Galata

10 PARAS

ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԻՆՉ Կ'ԸՍԷ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ՈԳԵՀԱՐՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Դ.

ԵԹԷ սբիրիդիսմ փորձառական գիտութիւն է, պէտք է ապացուցանէ իր տեսութիւնները փորձերով և համոզիչ եղանակով.— Գիտութիւնը ինչ կ'ըսէ ոգեհարցութեան մասին.— Տօքթ. Կրոսէի, Քամիլ Ֆլամարիոնի, Ժիւլ Ֆուսյի կարծիքները ոգեհարցութեան մասին.— Տօքթ. Գոնէմէի հոգեկան ոյժերը չափելու գործիքները.— Շարժումաչափ, կենսաչափ, ուժաչափ։

Մեր նախնիաց յօրինուածներուն մէջ ընդհանուր ակնարկ մը ձգելէն ետքս տեսական և գործնական ոգեհարցութեան վրայ և ներկայացուցիչ այս նոր կրօնա-փիլիսոփայական վարդապետութիւնը այնպէս, ինչպես որ զայն կ'ըմբռնեին Սբիրիդիսէրը։ Անշուշտ ամէն անձ կ'ուզէ հակակայ և համոզուիլ թէ օրքան ուղիղ է ոգեհարցական վարդապետութիւնը։ Քանի որ Սբիրիդիսդներ ալ Ոգեհարցութիւնը «փորձառական գիտութիւն» մը կը համարին, պէտք է ուրեմն իրենց տեսութեան չհաւատացողները, տարակուսողները, անհաւատները մեր հինգ զգայարանքներուն մատչելի փորձերով համոզեն։ Ամէնէն առաջ անոնք մեզ պէտք է ապացուցանեն թէ ամէն մարդ 1) հոգեւոր մարմին մը ունի, 2) թէ այս մարմինը անմահ է և մեր հոգի անուանած էութիւնը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ այս եթերային կամ հոգեւորային և այլ կոչումներ կրող մարմինը, որ մեր նիւթական մարմինին տարբերուելուէն կամ կազմուելուէն ետքը ան անհատական ինքնութիւն գոյութիւնը կը պահէ. 3) թէ մեռելի հոգեւորային մարմինը չրջանակի մագնիսականութեամբ զօրանալով կրնայ միւնոյդ ոգի մը իրեն քաշել և այս ոգին միջոցով մեր ուղած բոլոր ոգիները մեզ ներկայացնել և նոյն իսկ մեր ալքերուն անհասանելի այս օրգիները նիւթականացնել, մարդկային ձեւն ու կերպարանքը տալ անոնց, զանոնք ընդունակ դարձնել մեր ըսածները լսելու և մեզի նոյն իսկ պատասխանները տալու և կամ մեզ չշփոթելու և մեզմէ չշփոթուելու։ Սբիրիդիսմը իբր փորձառական գիտութիւն պէտք է բացատրէ մեզի թէ ոգիներ ինչպէս այն ասպիսան կը թանձրանան, չշփոթելի մարմին կ'առնեն որ զանոնք կարելի կ'ըլլայ մակնիշդիսէմի լոյսով լուսանկարել. 4) Սբիրիդիսդներ պէտք է բացատրեն մեզի թէ ինչպէս նիւթական այժ կրնան ունենալ աննիւթ ոգիները առարկաներ փոխադրելու, լոյս վառելու, զանգակահարելու, ժամացոյցի սլաքներ չրջելու և նոյն իսկ ոգեհարցական նիստերուն մասնակցողները ապտակելու չափ և այլն։ 5) Սբիրիդիսդները պէտք է բացատրեն մեզի թէ ինչպէս մեր նիւթական մարմինին մագնիսական ճառագայթումն եղող հոգեւորային մարմինները այդ ճառագայթումին պատճառով մարմնոյ մեջէն եռքը իրենց գոյութիւնը կը պահեն և թէ այս հոգեւորային մարմինները աննիւթ կամ հոգեկան են թէ նիւթական կամ մարմնական, լոյսի, ելեկտրականութեան, մագնիսականութեան և այլն պէս անհասանելի։ Եթէ անոնք հոգեկան են, ինչպէս մեզ տեսանելի և չշփոթելի կ'դառնան. եթէ նիւթական են, ինչպէս կրնան մարմնոյ ձեւը պահելով աչքերի վրայ ամէն կողմ ներկայ ըլլալ և մագնիսականութեամբ թանձրանալ այնպէս, ինչպէս գոլորշին ցրուութենէ անձրեւի կամ հեղուկի վիճակի կը փոխուի խտանալով։ Վերջապէս այս պիտի պահանջներու և հարցերու անթիւ շարք մը կարելի է կազմել. որոնք փոր-

ԲՕԼ ՄԱՐԿՐԻՒՔ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

Ի.

ԴՐԱՄԹԷ ՊԱՏԻՒ

Երկու հազար ֆրանք։ Բարիզի պէս հարուստ քաղաքի մը մէջ շատ մը անձեր դիւրաւ պիտի կրնային երկու պանք ասա նաւերել Պ. Միթրի, ժպտագին դէմքով մը։ Բայց օ՛չ ոք պիտի ուզէր փոխառել. մեզ որ՝ այդ անձերէն և օ՛չ մէկը կը ճանչնար։ Կրնար նոտարէ մը փոխառութիւն կնքել։ Բայց ան ալ աւանդ, երաշխաւորութիւն, անշարժ կալուածի մը դրաւադրութիւն պիտի պահանջէր։ Ափ մը հող, գիւղական տուն մը իսկ չունէր։ Ոչ մէկ բանի տէրն ատեր էր։ Բարիզի աւ Վերնոնէի մէջ վարձակալ էր և ճշդապատութեամբ կը վճարէր իր վարձքերը։ Բարեկամ ըլլալով միայն տիկին Ժոֆրանը կար, Նիներթի կնքամայրը։

Բայց փափկանկատ ըլլալուն, կը քաշուէր առանին կեանքին թշուառութիւնները անոր պատմելու։ Մնաց որ՝ գիտէր թէ Բանամայի ոգեհանքի բաժնեթուղթերէն մէնս կրած էր այդ պառաւկինը, որ քիչով կ'ապրէր իր ապասնիին։ Մինուլ անուն չունէ և չիչէ անօթի մը մէջ դրուած կարմիր ձուկերուն հետ։ Ունեցած ազգականներն ալ չատ հեռաւոր էին... Այդէն հպարտ ալ էր և բնաւ փոխառութիւն չէր ըրած մէկէն։ Պարաքը ունենալու գաղափարը չատ կը ճնշէր վրան. այդ բանը կը հակառակէր իր խղճահարութեանց և կանոնաւոր կեանքի մասին ունեցած ըմբռնումին։ Պարաքը ոսկում կ'ազդէր Պ. Միթրի։ Ահ, իսկ՝ թէ հրաշքով իրեն ելլէր վիճակահանութեան մեծ պարգեւ։ Իսկ՝ թէ իր լոտիրը բացած ատեն տեսնէր պարգեւ շահած թիւը։ Բայց պարտաթուղթ չունէր—անմիջապէս պիտի ծախէր՝ եթէ ոչ եղած ըլլար պարտաթուղթերու—և երբեք չէր գներ վիճակահանութեան ասմամբ, խորհելով որ չատ քիչ յոյս կայ շահելու։ Մանաւանդ Բարձրս ալ չէր կրնար երթալ և հարիւր ֆրանքնոց քանի մը պանքոմսերով խաղալ —այդ պահեստի գումարը դրամ ձակին պիտի վճարէր՝ պայմանաժամը հասած ըլլալուն—, սա յոյսով թէ պիտի հանէ ոսկեայ դէղեր ու պանքոմսի կապոյտ

վելու պէտք չկայ այս ձեռնածութեան համար։

Այս և նման վկայութիւններէն բացայայտ կ'երեւայ թէ սբիրիդիսմի մասին ընդհանուր առմամբ գիտնականները անտարբեր չեն խօսին։ Ուրիշ գիտնականներ քայլ մը աւելի առաջ երթալով այլեւայլ գործիքներով փորձեր կ'ընեն մարդուս հոգեկան ոյժը չափելու և կամ մեր հոգեկան գործունէութեան անծանօթ գաւառները հետազօտելու։ Տօքթ. Գոնէմէ եռեք գործիք կը գործածէ հոգեկան այժերը չափելու համար։ 1. Շարժումաչափ, 2. Կենսաչափ, 3. Ուժաչափ։

Շարժումաչափը յօրինեց 1856ին Տօքթ. Բոլօնկ։ Ցայսմ է թէ մարդկային մարմինը, մշտաշարժ բաղադրեալ մեքենա կանգնիին մը ունի և ինչպէս ամէն շարժող մեքենայ, նոյնպէս ալ մեր մարմնական մեքենական յօրինուածքը ձայն կը հանէ։ Այս ձայնը մեզի մաչելի և լսելի կ'ըլլայ. երբ ականջիս կը գոյնէք մաստ, այն ատեն խալ բզզիւն մը կը լսենք։ Տօքթ. Բոլօնկ փորձերով հաստատած է որ այս ձայնը 72 ալիք ունեցող ձայն մըն է և կը համապատասխանէ երաժշտական rէին։ Եթէ այս ձայնը 36 ալիքն պակաս ըլլայ, այլեւս գործիքով չի չափուիր։ Երբ մարդ մը մեռնի, ամէնէն առաջ այս ձայնը կը դադրի անոր մարմնին ծայրերը և հեղուհեղ միայն օրան կողմը նշմարելի կը մնայ։ Այս ձայնը լսելի է՝ և միայն մարդոց, այլ և կենդանիներու մէջ։ 2. Կենսաչափն ալ Տօքթ. Բոլօնկ յօրինած է, յուղումներու, համակրութեանց և հակակրութեանց ասիճանները չափելու համար։ 3. Ուժաչափը (sthénomètre) յօրինած է Տօքթ. Ժու�, հոգեկան ուժերուն միասնութեանց արեղերական ընկերութեան նախագահը, ուժերու արտաքին ազդեցութիւնը չարիելու և կամ բացատրելու համար թէ ինչպէս տարբերները կը շարժին առանց շօշափման։ Տօքթ. Գոնէմէ խօսելով այս երեք գործիքներու հոգեբանական հարցերու ուսումնասիրութեան մասուցած ծառայութեան վրայ, հետեւեալը կ'ըսէ իր «Հոգեկան ոյժը և դայն չափելու համար հնարած գործիքներ» (La Force Psychique et les instruments qui à la mesurer) աշխատասիրութեան մէջ. «Այս գործիքներով կատարուած փորձերը պայծառ լոյս մը կը սփռեն մարդկային մարմնին մէջ եղած անծանօթ ոյժերուն վրայ։ Այս ոյժերը իբր միւնոյդ կը ծառայեն հոգեկան և մարմնական երեւոյթներուն։ Այս ոյժերով կարելի է բացատրել բարոյական յուզումներու և մտքի զբաղումներու ազդեցութիւնը մարմնի վրայ և ընդհակառակը։ Տօքթ. Բոլօնկ կը կարծէ որ այս ոյժերուն մէջերը ուղեղն է, ուր կը վերլանան անգիտակցական շարժում յառաջացնող ջիղերը։ Նոյն գիտնականին կարծիքով կամքը բնաբնական երեւոյթներու վրայ չատ աւելի մեծ ազդեցութիւն ունի, քան որչափ մինչև հիմա կը կարծուի։ Այս ոյժերու ուսումնասիրութիւնը մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ նաեւ ջղային հիւանդութեանց համար, ինչպէս նաեւ ոգեհարցութեան և մագնիսականութեան համար, զորս ուսումնասիրած է Տօքթ. Կրոսէ, բաւական վիճելի տեսութիւն մը պարզելով։ Ամէն պարագայի մէջ շարժումաչափը կը ցուցնէ թէ մարդկային մարմնը հնչուն թրթռումներ կ'արտադրէ, ինչպէս որ N. ճառագայթները կը ցուցնեն որ կան լուսաւոր թրթռումներ, զորս պէտք է նկատի առնել կենսաբանական ուսումնասիրութեանց միջոցին։ Կենսաչափը աւելի յստակ կերպով կը մատնանշէ հնչող տատանումներու գոյութիւնը և փորձերով անկասկածելի կը դարձնէ կենդանական

Բայց փափկանկատ ըլլալուն, կը քաշուէր առանին կեանքին թշուառութիւնները անոր պատմելու։ Մնաց որ՝ գիտէր թէ Բանամայի ոգեհանքի բաժնեթուղթերէն մէնս կրած էր այդ պառաւկինը, որ քիչով կ'ապրէր իր ապասնիին։ Մինուլ անուն չունէ և չիչէ անօթի մը մէջ դրուած կարմիր ձուկերուն հետ։ Ունեցած ազգականներն ալ չատ հեռաւոր էին... Այդէն հպարտ ալ էր և բնաւ փոխառութիւն չէր ըրած մէկէն։ Պարաքը ունենալու գաղափարը չատ կը ճնշէր վրան. այդ բանը կը հակառակէր իր խղճահարութեանց և կանոնաւոր կեանքի մասին ունեցած ըմբռնումին։ Պարաքը ոսկում կ'ազդէր Պ. Միթրի։ Ահ, իսկ՝ թէ հրաշքով իրեն ելլէր վիճակահանութեան մեծ պարգեւ։ Իսկ՝ թէ իր լոտիրը բացած ատեն տեսնէր պարգեւ շահած թիւը։ Բայց պարտաթուղթ չունէր—անմիջապէս պիտի ծախէր՝ եթէ ոչ եղած ըլլար պարտաթուղթերու—և երբեք չէր գներ վիճակահանութեան ասմամբ, խորհելով որ չատ քիչ յոյս կայ շահելու։ Մանաւանդ Բարձրս ալ չէր կրնար երթալ և հարիւր ֆրանքնոց քանի մը պանքոմսերով խաղալ —այդ պահեստի գումարը դրամ ձակին պիտի վճարէր՝ պայմանաժամը հասած ըլլալուն—, սա յոյսով թէ պիտի հանէ ոսկեայ դէղեր ու պանքոմսի կապոյտ

մագնիսականութեան և հոգեկան վիճակներու կենսաչափի ցուցանակին վրայ ըրած ազդեցութիւնը։ Ուժաչափով հոգեկան ուսումնասիրութիւնները աւելի առաջ կը տարուին և կ'ապացուցուի թէ անոնք երեւոյթներ կրնան յառաջ բերել»։

ՏՕՔԹ. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԲԱԹՐՕՆ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ

ԲՈԼՈՐ ԲԱԹՐՕՆՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒՆ՝
ԿԱՐԴԱԼՈՒ ԽՆԴՐԱՆՔՈՎ

Դ.

Գործը սիրելը, յաջողութեան օձիքին փակչիլ ըսել է։ Տղայ մը մէյ մը որ գործը սիրեց, իր կոչումին, իր ճաշակին յարմար գտաւ զայն, ան՝ անկէ ետք ապտուելի պէս կը փակչի անոր, կը ծծէ անոր բոլոր գաղտնիքները, և արդէն գործի մը գաղտնիքին տիրանալ՝ նոյն իսկ գործին տիրանալ ըսել է։ և չէ՞ մի որ առեւտրական կեանքի մէջ յաջողութիւնն ալ այդ գաղտնիքը ձեռք անցընելուն մէջ կը կայանայ պարզապէս։ Նոթահան սերունդը տեսնելով բաթրօնները քիչ վարու

չի կրնար առնել։ Դիշերօթիկի պատասխանատուն և տեսուչն է Թ. Պոյաճեան, իսկ ներքին տեսուչը և աշակերտներուն, սպասաւորներուն անմիջական հսկողն է Գ. Գասուռեան։ Ամէն շաբաթ Ս. Հայրը կ'այցելէ գիշերօթիկ և սեղանին կը նախագահէ, ամէն օր կ'այցելէ տեսուչը, կը հսկէ ծախքերուն, պակաս չըլլար Ուսումնական Խորհրդոյ բժիշկ անդամը և միւս անդամներն ալ երբեմնակի այցելութիւններով կը քաջալերեն պաշտօնեաները։ Դիշերօթիկ աղաք գոն են ըստ ամենայնի, կ'աշխատին լրիկ, առանց զգաղելու աննման կամ փցուն խնդիրներով։ Դիշերօթիկը իր մասնաւոր խոհանոցը, սպասաւորները ու գիշերապահը ունի. ունի նաեւ ընդարձակ պարտէզ մը, օդային կաղ, ջուր, և սակայն չէնքին անպարմարութիւններն ալ քիչ չեն. չէնքը իրեւ տուն շինուած է երբեմն ու այսօր՝ թէեւ առժամանակեայ՝ չի կրնար յարմարել ամէն մասերով գիշերօթիկի մը։ Այս տեսակէտով շատ ուրախալի է անշուշտ Տնտեսական Խորհրդոյ այն որոշումը՝ ըստ օրում բարեբար Պաքրճանի 2000 սսկին պիտի յատկացնէ Ցեղասպանի Նորգման և գիշերօթիկի համար պիտի ապ տուն մը, որ թէեւ 30—35 աշակերտ կ'առնէ, սակայն տուն մըն է, չունի պարտէզ, 400 սսկի ծախքի կը կարօտի, ևն.։ Իզմիրի նման կեդրոն մը պէտք է ունենայ իր մասնաւոր գիշերօթիկը։ Արապեան արհեստանոցին ամայի մնալը թո՛ղ չասկացնէ գիշերօթիկի մասնաւոր չենք ու զոյները։ Պաքրճեան մանկապարէզն ալ դինայ օրինակ մը ըլլալ։ Մեղք արուած և արուելիք այնքան դրամներուն. մանկապարէզի շատ անյարմար չենք մըն է, երանի՜ թէ նոր մը չինուէր. ամապարանքի արդիւնքը շատ տարիներ վարժարանական անկարգութեան դուռ պիտի բանայ։ Արդարեւ Պաքրճեան ընտանիքին հասեւութիւնն ալ զարմանալի է. չի պահանջեր որ իր տուած 2000 սսկիով մասնաւոր չենք մը շինուի, յիշատակ անմահանայ, ասկա արդար իրաւունք է։ Դիշերօթիկ մը արհեստանոցի չնմանիր, գիշերօթիկը դրամագլխի չի կարօտիր, հեռաւոր ամայի մնալու երկիւղ չկայ։ Ապագան մտածողները պէտք է մասնաւոր և փառաւոր գիշերօթիկ մը շինեն. առէ՛ք այսօր Մեսրոպեանը փոքր կուգայ և երբ երկրորդականի վերածուի, ո՛ւր պիտի տանին մեծերը, ադին անդին, տուներու մէջ։ Սրբազան Առաջնորդը անհապաղ լաւ գտնելով Տնտես. Խորհրդոյ որոշումը, պիտի քաւականանայ տրուելիք տաւնով և մէկ կողմ պիտի ձգէ կառուցումը իր փափաքած չէնքին։ Այս մասը մեր նիւթէն դուրս էր, սակայն գիշերօթիկի հետ սերտ առնչութիւն ունենալուն համար կ'արժէ որ ուրիշներ եւս գրեն և փափաքին մասնաւոր չենք մը կառուցման։ Դիշերօթիկ ազաք կը վճարէին Ա. տարին 16 օսմ. սսկի, այս տարի 20, որուն փոխարէն կը մնան, կը պահին, միշտ հսկողի հետ կը գտնուին, լուացքնին կ'ըլլայ, գրենական պիտոյքնին կը հոգացուի ևն.։ Առաջին տարին գիշերօթիկը 30 սսկի բաց ունեցաւ ու գիշերօթիկի աղաքը Մեսրոպեանի աղքատիկ աղոց չափ չնպատակեցին վարժարանի պիտանէին, այս տարի այդ պարագը ծածուցաւ և Ուսումն. Խորհուրդը կրցաւ մէկ մէկ սսկի առնել իբր Թաշակ վարժարանին։ Ցայսմի է թէ փոքրաքանչիւրներու տեսչութիւնը ապագային աւելի չտեր պիտի ապահովեն վարժարանին համար։ Առաջին տարին աշակերտներուն քիչ ըլլալուն համար չէր որ վնաս ըրաւ դպրոցը և 9տ. կէս ամիս միայն բաց մնաց, փոխանակ 10թ. պիտանէ չէր շինուած, եկամտի համեմատ ծախք ընել չէր ուզուեր և կը կարծուէր թէ ազոց քամահայրին երթալով գործը աւելի պիտի յառաջանայ, մինչդեռ նիւթական շատ մը չափահասուելէ զատ, աղաք ալ չկրցին ուսուցիչներուն և ցերեկօթիկ աշակերտներուն համակրանքը գրաւել։ վարժարանը 30 սսկի բաց ունէր, իրենց կը ոնքային գիշերօթիկ եկեք ընելով, անկարգ պաններ իրենց մէջէն կ'ելլէր և կը կարէին թէ Մեսրոպեանի մէջ իրենք իրաւունք ունէին ներսցին մասիկ նստելու, մինչ անդին աղաք ներ, շատ աւելի կարգապահ և հանգիստ, կը վճարէին տարեկան 10էն 12 մէջիտ միայն վարժարանին համար, ո՛չ թէ սնունդի և այլի համար։ Այս տարի թէեւ նոյն Տեսչութեան ատակ, կ'աշխատուի օրէնքն ու կանոնը պահել, զգացնել ազոց թէ իրենց վճարածով դուրսը չէին կրնար ապրիլ, թէ իրենց 20 սսկիով չէ որ կը դաստիարակուի Մեսրոպեան վարժարանը, անոր պիւտճէն շատ բարձր է և իրենց համար թափուած էիգն ու քրտինքները աշխատութեամբ և երախտագիտութեամբ միայն կրնան փոխարինուիլ։ Եւ զարմանալին ա՛ն է. ազաք այս տարի աւելի գոհ են իրենց սեղմ կեանքէն, չեն զգար ժամանակին սահիլը և կապուած են աւելի սիրտիւ գիշերօթիկին։ Վերջացնելով կրնամ ըսել թէ Իզմիր կրթական տեսակէտով չկրնար պարծիլ իր թեմերու և արուարձաններու վարժարաններով, կրնայ սակայն մեծ յոյս դնել իր Մեսրոպեան վարժարանին վրայ, ապագայ ունի գիշերօթիկը որ պիտի կարենայ ուսումով, դաստիարակութիւնով առաւելակիրառ տեղ մը բռնել Պոլսոյն վերջ ուրիշ դաստարանային կեդրոններու մէջ։ Վարժարանական ամէն գործ, ինչպէս նաև աղջկանց գիշերօթիկ բաժինը, կրնայ յաջողիլ Իզմիրի մէջ։

Իզմիր ԻՐԱՋԵՆ

Ա Զ Դ

Խոսգիւղի Ս. եկեղեցւոյ նորոգութենէն ուելցած 3—4000 քաշ կապարի վերջնական ամուրը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի օր (1 յունիս)։ Ծխականները փափաքողները կը հրաւիրուին Ս. եկեղեցւոյ Խորհրդարանը ներկայ գտնուիլ նոյն օր առաւօտեան ժամը 2—5 (Ը. Թ.)։

Խոսգիւղ (ԿՈՒՄԻ)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ԴԻԴԴՈՆԻԻ ՃԱՌԸ

Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Դիդդոնիի արտասանած ճառին վրայ խօսելով Նոյն Ֆրայէ Բրեսսէ կ'ըսէ.— «Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարարին ըսած յառակ խօսքերը ա՛ր քան ալ շահեկան ըլլան, Ա. տարիա ինքզինքը զգուեալ կը զգայ նոյն ճառին վերջին մասին այն գեղեցիկ հատուածով որ նուիրուած է Ցրանց Սաղէք կայսր յոյներէնին։ Պ. Դիդդոնիի խօսքերը խորին պակառանք կ'արտայայտեն Ցրանց Սաղէք կայսեր անձին նկատմամբ, որ ամբողջ աշխարհի մէջ ճանչցուած է՝ խաղաղութեան պահպանման համար իրեւ ամենէն հեղինակաւոր աշխատողներէն մէկը։ Իտալիոյ Թագաւորին շնորհաւորութիւնները, որոնք յայտնուեցան Դերմանիոյ վեհապետներուն կողմէ եղած շնորհաւորութեանց պահուն, արտայայտութիւնը կազմեցին Իտալիոյ ժողովրդեան զգացումներուն, որոնք փափաքող են պահպանմանը ու ամրապնդմանը Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հետ դաշնակցութեան և բարեկամութեան։»

— Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց Նախարարութեան թերթը՝ Ֆրեմտենպլատ Պ. Դիդդոնիի ճառին առթիւ կ'ըսէ.— «Պեռական այդ մեծ մարդը, ինչպէս արդէն վարժեցուցած է մեզ, այս անգամ ալ կը խօսի իր հաստատ բարոյութիւններով և վճիռ ու խաղաղասէր ոգիով։ Այն եղանակը որով Պ. Դիդդոնի կը տանի Ցրանց Սաղէք կայսեր յոբելեանը, և իր բոլորովին խաղաղասէր քաղաքականութիւնը, ա՛յժմի են շեշտուելու. անգամ մը եւս շնորհակալութիւն կը յայտնենք իրեն։ Անոր խօսքերը ցոյց կուտան թէ Վիգդոր Էմմանուէլ Թագաւորին բարեմաղթութիւնները Իտալացիներուն ըղգացմանց հաւատարիմ էին, որոնք որանց կը փափաքին ա՛յ միայն պահպանել, այլ աւելի եւս ամրապնդելու Իտալիան Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միացնող դաշնակցութիւնը և բարեկամութիւնը։ Եթէ դաշնակցութեան և բարեկամական կապարեալ վատահութեան այս քաղաքականութիւնը դիւանագիտական շրջանակներէն անցած է ժողովուրդին, ասոր արժանիքը ամբողջովին Պ. Դիդդոնիի կը վերաբերի, որուն շնորհակալ կրնայ ըլլալ ամբողջ Իտալիա, վասն զի այդ երկերը հիմա լաւ յարաբերութեան մէջ է բոլոր աէրութեանց հետ և կրնայ իր ճամբան շարունակել խաղաղասիրութեան մէջ, ա՛յլ կնճռոտութիւններէ վախնալով և ոչ ալ մեկնաբանելով։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Վիեննական լրագիր մը Անգլիոյ և Ֆրանսայի յարաբերութեանց վրայ հետեւեալը կը գրէ.— «Ֆրանսայի ու Անգլիոյ մէջ քաղաքական շրջանակները միշտ կը զգաղին Իտալիա Թագաւորին և նախագահ Պ. Ֆալիէրի բարեմաղթերովը՝ վերջերս իրենց ունեցած հանդիպումին առթիւ։ Այդ է գիտնալ թէ ինչ նշանակութիւն առաւ է յայտնուած այն բաղձանքին թէ երկու տէրութեանց միջեւ յարաբերութիւնները տեւական բարեկամութիւն մը ըլլան և թէ դանդաղ միացնող կապերը աւելի եւս ամրապնդուին։ Բարիզէն կը գրեն թէ այն շրջանակներուն մէջ, ուր կրնան պէտք եղած բացատրութիւնները առլ արտասանուած այդ խօսքերուն, կը յայտարարեն թէ Լուսաւորեալ. և Պ. Ֆալիէռ մտադիր չէին իրենց այդ խօսքերովը հասկնցնել տալ թէ տիրալիր համաձայնութիւնը մօտերս դաշնակցութեան մը պիտի փոխուի։ Թագաւորին և նախագահին ըսածներուն միակ նպատակն էր վեր հանել համաձայնութեան արժէքը ու բարեբասիկ արդիւնքները, ինչպէս նաեւ այն նպատակաւոր հետեւանքները զորս երկու Պետութիւնները իրաւունք ունին ապագային համար անկէ սպասելու՝ թէ՛ քաղաքական և թէ առեւտրական շահերու տեսակէտով։ Վերոգրեալ բացատրութենէն բնականաբար սա կը հետեւի թէ Լուսաւոր Թագաւորին և նախագահ Պ. Ֆալիէռի կողմէ Ռուսիոյ կայսեր տրուելիք այցելութիւնները նպատակ չեն կրնար ունենալ՝ ձեռնարկելու երեք Պետութիւններէն բաղկացած դաշնակցութեան մը կազմութեանը։ Այդ հանդիպումներուն նպատակը պիտի ըլլայ յատկօրէն պարզելու այն փոխադարձ վստահութիւնը զոր այս միջոցիս կը զգան Լոնտոնի ու Բեռլրատուրկի մէջ։ Նաեւ Ֆրանսան և Ռուսիան միացնող կապերուն հաստատուն հանգամանքը։»

ԶՈՒՇԻՄԱՅԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻՆ ՑԻՇԵԱՏԱԿԱՐԱՆԸ

Բեռլերպուրկի մէջ բացումը կատարեցին այն յիշատակարանին որ Նիքոլայի մայր եկեղեցիին մօտ կառուցուած է՝ Զուշիմայի նաւային ճակատամարտին առեն մեռնող նաւաստիներուն համար։ Մայր եկեղեցիին մէջ կատարուած արարողութեան ներկայ էին Նիքոլա կայսեր ընդհանուր թիկնապահները՝ զօրավար Զինչով, Ավելան, Տուպասով ու Արսենիէվ, ծովային նախարար ծովակալ Տիքով և Պառոն Շիլինկ, Սքրիլով, Վէսելի, Զէլէնի ու Պոսդրով ծովակալները, Բեռլերպուրգի գտնուող բոլոր ծովակալները, զինուորականները, զանազան զօրագունդերու ներկայացուցիչներ եւլն։ Պատարագէն ետքը ժամանեցին Մարիա Ֆեոդորովնա կայսրուհին, Յունասանի Թագուհին և մեծ դքսուհիներ ու մեծ դքսներ։ Հանգեստեան կատարուեցաւ Զուշիմայի նաւային ճակատամարտին մէջ մեռնողներուն համար։ Եկեղեցական արարողութիւնները ուսարեալեն ետքը, կայսրուհին, Թագուհին և միւսները գացին յիշատակարանին մօտ։ Եկեղեցական դասն ալ թափորով նոյն տեղը գնաց, նոյն միջոցին զինուորական թմբուկները սկսան որոտալ և յիշատակարանը ծածկող քօղը վերցուեցաւ։ Սարկաւագը հոգեհանգստեան աղօթքներ կ'արտասանէր և դպիրները կ'երգէին. բոլոր ներկաները ծնրադրած էին։ Կայսրուհին, Թագուհին և կայսերդքսանին անդամները մեկնելէ ետքը, ժողովուրդը այցելեց յիշատակարանը, որուն շուրջը մինչեւ իրիկուն մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Վատիկանի գիրքերու և հրատարակութեանց ժողովը արդէնքի տակ դրաւ «Ֆրանսայի մէջ կաթոլիկ լայնախոհութեան յառաջդիմութիւնը» անուն գիրք մը, որուն հեղինակն է եկեղեցականութիւնը թաղած ժէզուիթ մը՝ արքա Պառպէ։ Այդ գիրքը խստիւ կը քննադատէ հանգուցեալ Լէոն ԺԳ. Պապին պաշտօնավարութիւնը։ Հեղինակը կ'ըսէ թէ Լէոն ԺԳ. Եկեղեցիին իրաւունքները և շահերը միշտ զոհած է Ֆրանսայի. նաեւ կը յարէ թէ հանգուցեալ Պապը, կրօնական ուսուցման մասին, գլխաւոր պատասխանատու է կաթոլիկ լայնախոհութեան և կրօնական նոր գաղափարներու։ Անհաշտ կ-թականներուն մէջ զրոյց եղաւ թէ Արքա Պառպէի գիրքին մէջ պարունակուած տեսութիւնները Վատիկանին էին։ Պիտ ժ. Պապը այդ տարօրինակ վերաբերութիւնին դէմ բողոքելու համար է որ դատապարտել տուաւ այդ գիրքը։ Վատիկան այնպէս կը նկատէ թէ այդ գիրքը ո՛չ միայն Լէոն ԺԳ.ի յիշատակը հանգուցեալ Պապը։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԳՈՐԾԸ

Նոյն Ֆրայէ Բրեսսէ, խօսելով Տրէյֆիւսի վերաբերեալ խնդրոյն վրայ, կ'ըսէ թէ այդ պարագան առանձին գոյութիւն ունեցող վրէժխնդրութեան մը ենթադրդն է։ Նոյն թերթը կը յարէ.— «Հին վէրքը՝ այսինքն Տրէյֆիւսի գործը վերաբացուեցաւ երբ հղեռականները խմբուեցան Զոլայի մարմինը Բանթէոն տանող թափօրին առթիւ։ Տրէյֆիւս ազատուեցաւ, սակայն պէտք չէ մոռնալ Գոլուսի խմբագիր Կրէկոյրի ռէվոլվէրի հարուածը, երբ հաշուի առնուին Տրէյֆիւսի քաշած մեծ տառապանքները։»

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԱՄԱՍՍՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԱՄԱՍՍՆԱԹԱՓՈՒՄՈՒԹՍՆՆ ՕՐԻՆԵՐԸ.— Բէգքինի կը գրեն Բէօլնիսկ Զայդունկի.— Մօտերս մեծահանդէս պիտի կատարուի հոս, Բէգքինի մէջ, Զինկ իշխանին հանգերձ որդւոյն ամասնութիւնը՝ Գերլինի շինական դեսպան Պ. Սուրոչիի երեց աղջկան հետ։ Ասով պիտի վերջայ այն արգելքը որ կար ցարդ Մանչուի մը և Զինացիի մը ամասնութեան համար։ Վերջերս թէեւ Զինու կայսեր հրովարտակով վերցուած էր Մանչուի մը հետ Զինացիի մը ամասնութեան արգելքը, բայց ցարդ հեռաւանք չունեցաւ։ Այս արգելքը շատ խրատելէ արմատացած է ժողովուրդին մէջ և կարելի չէ մէկ օրէն միւսը յանկարծ վերցնել զայն։ Ասոր համար մայր կայսրուհին, որ Մանչուներու և Զինացիներու միութեան ջերմ կուսակից է, շատ ուշադրութիւն դարձուցած էր որ իր մօտ գտնուող Մանչու ազնուական ընտանիքներու ամասնական կապեր հաստատեն Զինացի ընտանիքներու հետ, բայց չէր յաջողած։ Մնաց որ՝ Զինացիներուն մէջ ամասնական միութեան արգելքներուն թիւը շատ մեծ է։ Զինու մէջ նախ և առաջ ո՛չ թէ անչափահաս տարիքը, այլ ռազմական կրօնքի պակասութիւն մը արգելք է ամասնութեան։ Բայց ժամանակին հետ սովորութիւնը օրէնք ըլլած է Զինու մէջ, արգիլել 15 տարին չլրացնող աղջկան և 20 տարին չլրացնող երիտասարդին ամասնութիւնը։ Զինու մէջ հարը սովորաբար մէկ երկու տարի աւելի մեծ կ'ըլլայ փեսայէն։ Եթէ կինը ժամանակէն առաջ ծերանայ կամ ազէղ ելլայ, այրը եթէ ուզէ և իր դրամական կարողութիւնը եթէ նեղ, կրնայ մէկ կամ աւելի հոմանիներ պահել տան մէջ։ Մարմնական թերութիւնները, ինչպէս են մատուրական տկարութիւն, խլութիւն և համրութիւն, ամասնալուծման պատճառներ են Զինու մէջ։ ասկէ զատ, ներելի չէ նաև ամասնութիւնը հօր կողմէ արեւնակից աղջականներու, մինչ մօր կողմէ արեւնակից աղջականներ կրնան ամասնանալ։ Այսպէս, այրի մարդ մը կրնայ ամասնանալ իր մեռած կնոջ քրոջ հետ, մինչդեռ արգիլուած է իրեն ամասնանալ իր հօր կողմէ արեւնակից աղջկանի մը կնոջը քրոջ հետ։ Այրի կին մը, եթէ ուզէ վերամասնանալ, ինչ որ շատ հազուադէպ է, խստիւ արգիլուած է իրեն ամասնանալ իր մեռած երկանը եղբօր հետ։ Ներքինիներն ալ չեն կրնար ամասնանալ, ասկայն եթէ մէկը ներքինի ըլլալէ առաջ ընտանիք կազմած ըլլայ, յետոյ կրնայ միանալ իր ընտանիքին, բայց կը գտնուի նաև այնպիսի պարագաներ, ուր անոնք կ'ամասնանան և ապա աղաք կ'օրդեգրեն։ Ամասնութեան ուրիշ արգելք մըն է նաև երկու անձերու միւնոյն ընտանեկան անունները կրելը։ Զինու ընակիչներու թիւը կազմել չորս հարիւր միլիոն անձերու մէջ, ընտանիքի իրարմէ տարբեր անունները 450 հատ են. հետեւաբար ամասնութեան այս արգելքը հաստատուած է, որպէս զի, օրինակի համար, Վանկերը, որոնք միեւնոյն ցեղէ սերած ըլլալնին կը պնդեն, չամասնանան իրարու հետ։ Վերջապէս, ինչպէս որ պաշտօնեայ մը Զինու մէջ չի կրնար պաշտօն վարել իր ծննդավայր քաղաքին մէջ, այնպէս ալ չի կրնար ամասնանալ իր պաշտօնավարած վայրէն կամ իր ատրդասներուն ազգականներէն աղջկան մը հետ։ Այս եղանակով կնքուած ամասնութիւններու թիւը սակաւ է։ Զինու մէջ ամասնութիւնները միջեւալ տարբերութիւն չկայ Զինու մէջ։ Հակառակ օրէնքին կամ արգելքին, կատարուած այսպիսի ամասնութիւնները չեղեալ կը համարուին։ Այրը ուզած առեն կրնայ հակառակ վարուիլ ամասնական հաւատարմութեան, մինչ կնոջ կողմէ այսպիսի վարմունք մը անմիջական պատճառ կը հանդիսանայ ամասնալուծման։ Եթէ կինը առանց իր ամասնոյն համաձայնութեան մեկնի տունէն և կամ ինքզինքը առեւանգել տայ, օրէնքը իրաւունք կուտայ էրկանը սպաննել իր կինը և զայն առեւանգողը, և նոյն չրջանակին կատարական պաշտօնեաները չնորհակալ կ'ըլլան իրեն, որ կարգ մը յոգնութիւններէ կ'ազատէր զիրենք։ Ընդհակառակը չինացի ամասնացեալ կին մը կրնայ ամասնալուծում պահանջել եթէ իր ամասինը բացակայի երկար առեն. նոյնպէս երբ գարշելի հիւանդութեամբ մը վարակուած ըլլայ ան, ինչպէս բորոտութիւն. երբ իր ամասինը խաչանգէ զինքը կամ վերջապէս երբ ամասնական պայմանագրին մէջ անհիմն կամ սուտ խոստումներ ըրած ըլլայ։ Այս պարագային մէջ այրն ալ կրնայ ամասնալուծում պահանջել, միայն թէ երբ կինը ծնէ զինքը, բան մը որ կը պատահի ամասնութեան առաջին տարիներուն մէջ, վասն զի կինը յանախ աւելի մեծ և արիւքառ և բնականաբար աւելի ուժով է իրմէն։ Ծառաներէն մէկուն, որ երիտասարդ տարիքին մէջ իր ընտանիքին պահանջմամբ ամասնանալ պարտաւորուած էր, ինչպէս է սովորաբար, իրմէ շատ աւելի տարիքառ աղջկան մը հետ, մինչդեռ արդիլուած է իրեն ամասնանալ իր հօր կողմէ արեւնակից աղջկանի մը կնոջը քրոջ հետ։ Այրի կին մը, եթէ ուզէ վերամասնանալ, ինչ որ շատ հազուադէպ է, խստիւ արգիլուած է իրեն ամասնանալ իր մեռած էրկանը եղբօր հետ։ Ներքինիներն ալ չեն կրնար ամասնանալ, ասկայն եթէ մէկը ներքինի ըլլալէ առաջ ընտանիք կազմած ըլլայ, յետոյ կրնայ միանալ իր ընտանիքին, բայց կը գտնուի նաև այնպիսի պարագաներ, ուր անոնք կ'ամասնանան և ապա աղաք կ'օրդեգրեն։ Ամասնութեան ուրիշ արգելք մըն է նաև երկու անձերու միւնոյն ընտանեկան անունները կրելը։ Զինու ընակիչներու թիւը կազմել չորս հարիւր միլիոն անձերու մէջ, ընտանիքի իրարմէ տարբեր անունները 450 հատ են. հետեւաբար ամասնութեան այս արգելքը հաստատուած է, որպէս զի, օրինակի համար, Վանկերը, որոնք միեւնոյն ցեղէ սերած ըլլալնին կը պնդեն, չամասնանան իրարու հետ։ Վերջապէս, ինչպէս որ պաշտօնեայ մը Զինու մէջ չի կրնար պաշտօն վարել իր ծննդավայր քաղաքին մէջ, այնպէս ալ չի կրնար ամասնանալ իր պաշտօնավարած վայրէն կամ իր ատրդասներուն ազգականներէն աղջկան մը հետ։ Այս եղանակով կնքուած ամասնութիւններու թիւը սակաւ է։ Զինու մէջ ամասնութիւնները միջեւալ տարբերութիւն չկայ Զինու մէջ։ Հակառակ օրէնքին կամ արգելքին, կատարուած այսպիսի ամասնութիւնները չեղեալ կը համարուին։ Այրը ուզած առեն կրնայ հակառակ վարուիլ ամասնական հաւատարմութեան, մինչ կնոջ կողմէ այսպիսի վարմունք մը անմիջական պատճառ կը հանդիսանայ ամասնալուծման։ Եթէ կինը առանց իր ամասնոյն համաձայնութեան մեկնի տունէն և կամ ինքզինքը առեւանգել տայ, օրէնքը իրաւունք կուտայ էրկանը սպաննել իր կինը և զայն առեւանգողը, և նոյն չրջանակին կատարական պաշտօնեաները չնորհակալ կ'ըլլան իրեն, որ կարգ մը յոգնութիւններէ կ'ազատէր զիրենք։ Ընդհակառակը չինացի ամասնացեալ կին մը կրնայ ամասնալուծում պահանջել եթէ իր ամասինը բացակայի երկար առեն. նոյնպէս երբ գարշելի հիւանդութեամբ մը վարակուած ըլլայ ան, ինչպէս բորոտութիւն. երբ իր ամասինը խաչանգէ զինքը կամ վերջապէս երբ ամասնական պայմանագրին մէջ անհիմն կամ սուտ խոստումներ ըրած ըլլայ։ Այս պարագային մէջ այրն ալ կրնայ ամասնալուծում պահանջել, միայն թէ երբ կինը ծնէ զինքը, բան մը որ կը պատահի ամասնութեան առաջին տարիներուն մէջ, վասն զի կինը յանախ աւելի մեծ և արիւքառ և բնականաբար աւելի ուժով է իրմէն։ Ծառաներէն մէկուն, որ երիտասարդ տարիքին մէջ իր ընտանիքին պահանջմամբ ամասնանալ պարտաւորուած էր, ինչպէս է սովորաբար, իրմէ շատ աւելի տարիքառ աղջկան մը հետ, մինչդեռ արգ

ւորեցան։ Նոյն միջոցին պաւղգամին տակը հինգ տարեկան աղեկ մը կը խաղայ եղեր, որ հագիւ ժամանակ ունեցեր է աղատելու։

ՀԱԼԷՊԻ մէջ անցեալ օր վառառակն Պ. Հաննա Ռապաթի մթերանոցին հրդեհ ծագեր է՝ սիկարէթի թուղթերէ և մոմազօծ լաթերէ, սակայն նոյն միջոցին հով չէր փչեր, որպէս կրակը մթերանոցին չորս պատերուն մէջ սահմանափակուեր է։ Այդ վառառակնը մէկ քանի մթերանոցներ ունէր և միայն հրդեհ ծագած մթերանոցը ապահովագրուած չէր։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ մէջ մէկ քանի օր առաջ, բեռնակիր մը տասը ոսկի արժող ոգա. մանդէ օղեր ծախելու ելեալտած միջոցին ձերբակալուեցաւ և յայտարարեց թէ Պէչիքթաշի Բազարի վայրը գեռնէն գտած էր։ Օղերը Բերայի ոսկիկանատան յանձնուեցան, մինչեւ տէրը երեւան եկլելը պահուելու համար։

ՔՈԱՆԱՀՈՑ.—Տիկին Կ-լէցիա, առջի օրը, Բերայի Մեծ փողոցէն անցած պահուն, քառակնատ մը չորթեց անոր ձեռքի փոքրիկ պայուսակին մէջ գտնուած դրամապանակը և փախաւ, չորս ոսկի և վեց մէճիտիէ կը պարունակէր։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՐԳԱԼՈՒԾԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

Կրօն. ժողովը իր վերջին նիստերէն մէկուն մէջ նկատողութեան առնելով Եգիպտոսի Առաջնորդին մէկ տեղեկագիրը, վերջնականապէս կարգալոյծ հռչակած էր Եգիպտոս գտնուող և արդէն կարգազրկի Գարեգին քհ. Զէնճիրճեանը։ Պատրիարքարանէ, Կրօն. ժողովի որոշմամբ, հեռեւեալ կարգալուծական Կոնդակը ղրկուեցաւ Հարկ եղած տեղերը, որպէս զի եկեղեցիներու բեմերէն ի լուր ժողովրդեան կարդացուի։

Հաւատարիմ Պատրիարքական այդ Կոնդակը.

Մաղաքիա Մսրոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ողորմութեամբ աստուծոյ եւ Շնորհիւ Ս. Հոգւոյն եւ կամօք ազգին արքեպիսկոպոս կոմսանդնուպոլսոյ եւ պատրիարք Հայոց թուրքիոյ

Ամենեցուն որոց անկ իցէ յայտ առնեմք եթէ՝

Տ. Գաբրիէլ Զէնճիրճեան Կ. Պոլսեցի, յորէ անաի քահանայութեան իւրոյ վարեալ է կեանս անվայելս ի Ռուսմանիա և Պուլկարիա, վասն որոյ քանիցս կրեալ է և յանգիմանութիւնս ի Պատկ. Կրօն. Ժողովոյ Կեդր. Վարչութեան, բայց նա փոխանակ զգաստանալոյ յառաջեաց յանկանն կենցաղ, հակառակ քահանայական կոչման իւրոյ և պաշտամանն, և այժմ ի 1900 ամէ հետէ գտանի անպաշտօն ի Դահիրէ Եգիպտոսի, և յամառի կալ անդ ընդդէմ հրամանաց Ազգ. Պատրիարքարանի, և եկեղեցական տարազիւքն զգաղի ի սովորական արհեստս, մինչեւ իսկ ի գործ գինեպանութեան, և ոչ չատացեալ այդու, ուրանոյ իսկ զՈՒղղափառ Վարդապետութիւնս Հայ Ս. Եկեղեցւոյ և միտ յալ և այլ դաւանութիւնս առանց իրիք որոշ պատճառի, և բաղում ա՛յն է զի հրատարակէ զ ինն ի վաղուց հետէ հրաժարեալ ի քահանայական կարգէ, կրելով հանդերձ զքահանայական սքեմն ի գայթակղութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան, և ի զուր ուշատ առնէ զԱռաջնորդարանն Եգիպտոսի՝ յուսով վերըստին ընդունելութեան ի պաշտօն քահանայութեան։

Կրօնական ժողովն Ազգ. Կեդր. Վարչութեան գումարեալ ի 22 Ապրիլի այսր ամի, եռես եթէ քահանայն Գաբրիէլ Զէնճիրճեան անարգեալ է զպատիւ սքեմին առանց ի միտ առնելոյ զվեհութիւն և վայելչութիւն քահանայական պաշտամանն, ինկատի էառ թէ փոխանակ հաստատուն կալոյ ի վերայ Առաքելական Ուղղափառ դաւանութեանց Սրբոյ Եկեղեցւոյս մերոյ, արարեալ է ստ անդ յայտարարութիւնս դաւանափոխութեան, լուաւ եթէ նա հանապազ ընդդէմ կացեալ է որոշմանց և հրահանգաց Ազգ. Պատրիարքարանի և ազդարարութեանց Առաջնորդանին Եգիպտոսի, և յաւել դարձեալ յանձնարարել ազդարարութիւնս, այլ տեսեալ զի անօգուտ լինին ամենայն ջանք, և զի որոշմամբ 8 Օգոստոսի 1901 տարւոյ զրկեալ գոլով հանդերձ ի պաշտամանց կարգին, անտի և այսր վարեալ է զնոյն անվայել կեանս, որպէս զայս նուազ Պատրիարքական Կոնդակաւ իսպառ զրկել զնա և լուծանել ի քահանայական աստիճանէ, և իսպառ կարգալոյծ հռչակել զնա, որպէս զ՝ի եւս կարէ իբր քահանայ ներկայիս և գործել, և ոչ ընդունիլ և ճանաչել իբրեւ քահանայ ի կողմանէ պաշտօնէից և հաւատացելոց Առաքելական Սրբոյ Եկեղեցւոյս։

Զսոյն որոշումն հաստատելով և մեք, ասվին կոնդակաւս կարգալոյծ հռչակեմք զԴաւրիել Զէնճիրճեան, և ազդ առնեմք ամենայն Առաջնորդաց և Փոխանորդաց, վարդապետաց և Քահանայից մերս Սրբոյ Եկեղեցւոյ, ժողովոց և Խորհրդոց, և առ հասարակ ամենայն եկեղեցականաց և աշխարհականաց, զի յայսմ հետէ ոչ ի տանամանս Պատրիարքութեանս մերոյ և ոչ արտաքսոյ նորին յայլ երկիրս և ի գաւառս, չծանիցեն զնա և չընկալցին իբրեւ քահանայ, և աղօթեսցեն առ Աստուած, զի պահեսցէ ի չնորհս իւր զամենայն պաշտօնեայս Սրբոյ Եկեղեցւոյ իւրոյ, և օրհնեսցէ և պայծառացուցէ զՍ. Եկեղեցի իւր։

Տէր Յիսուս Քրիստոս, Երկնային Հիմնադիրն Սրբոյ և Ընդհանրական Եկեղեցւոյ, որ և լուսատիւս իմամբ իւրով ամրացոյց զՈՒղղափառ և զԱռաքելական Եկեղեցիս Հայոց, Նա ինքն հովանի լիցի ընդ միշտ ի վերայ հօտին փոքր և պաղհեսցէ զնա յուղղութեան և ի օրութեան զամենայն պաշտօնեայս նորա զորացուսցէ ի գործս բարիս և յանքուն պաշտօնավարութեան, և չնորհեսցէ ամենայն հաւատացելոց զպէս նոցա և զկարիս, ինչ որ գիտէ զամենայն առաւել քան զոր խնդրեմք և իմանամք։

Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենեսին. ամէն։

Մնամք աղօթաբար
Պատրիարք Ե. Պոլսոյ
ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Տուաւ ի Պատրիարքարանիս
Ի 24 Մայիսի 1908 ամի
Ընդ Է96 Համարաւ Կոնդակաց

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉԱՐԱՆ

Դ. Ա. Լ. Ա. Թ Ի Ս.

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՑԱ

ԲԵՐԱՆԱՅԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ 1907—1908 ՇՐՋԱՆԻ ԸՆԹԱՑԱՐԱՐՏԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

1908 Յունիս

2 Բշ. —Քրիստոնէութ. պատմութիւն.
4 Դշ. —Հայերէն դրաբար.— Եկեղ. մատ. պատմ.
6 Ուբ.—Օսմաներէն, Արաբերէն, Պարսկերէն.
9 Բշ. —Ֆրանսերէն. — Ֆրանս. մատ. պատմ.
11 Դշ. —Հայերէն Աշխարհաբար մատ. պատմ.
14 Շբ. —Իմաստասիրութիւն.
18 Դշ. Բուսական կենսաբանութիւն. Անգլիերէն
20 Ուբ.—Տիեզերագրութիւն.
23 Բշ. —Բնագիտութիւն.
25 Դշ. —Քաղաքակրթ. պատմ.—Բնալուծութիւն.
27 Ուբ —Իրաւագիտութիւն.

Դիտող.— 1. Հարցաքննութիւնները կը սկսին կէս օրէ յետոյ ժամը (Ը. Ե) ին։

2. Իւրաքանչիւր քննութեան տեւողութիւնն է առ առաւելն 2 ժամ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Պրուսայեն կը գրեն մեզի.— Պատ. թերթիդ 6802 թիւին մէջ յօդուած մը կար Պրուսայի կրթական վիճակին վրայ, սակայն կ'երեւի թէ գրողը շատ յստակ աղբիւրներէ չէ քաղած իր տեղեկութիւնները։ Յօդուածագրին ասած տեղեկութիւններուն մէջ կարգ մը սխալներ կան, որոնք պիտի գամ յայտնել, որպէս զի ուրիշներ սխալ դաղափար չկազմեն Պրուսայի կրթական վիճակին վրայ։ Յօդուածագիրը կ'ըսէ. «Հոգելոյս Բարթուղիմէոս Սրբազանի օրերէն կրթական գործը դանդաղ վիճակ մը ունի»։ կը պատասխանենք թէ այդ ժամանակէն մինչեւ այսօր զգալի փոփոխութիւն կրած է վարժարանը, որու ապացոյցն է ներկայ համայնքը։ Այն ժամանակները շատ հազուագիւտ են եղեր հայերէն խօսիլ գիտցողները, մինչ այսօր ամէն անանց որ ազգ. վարժարանէն եւած են, կը խօսին ու կը կարդան։ Պ. յօդուածագիրը կը գրէ թէ վարժարանը երեք չէնքերու բաժնուած է։ Պրուսա երկու ազգային կրթարան ունի, աղջկանց ու մանչերու. վերջինին մէջ պարփակուած է մանկապարէզը. առաջինին մասին յօդուածագիրը տարբեր բաներ մը ըսելու մարմանձն կը բանուի կը յաւելու. «Մանկապարէզներու մէջ ձեռական աշխատութիւն, փրէօպէլեան խաղ չկայ», մեզը չէ՞ որ ապացոյց սխալիք, սիրելի պարոն. ինչո՞ւ մայիս 19ի մանկապարէզի քննութեան ներկայ չգտնուեցաք, ծանօթանալու համար։ Ինչպէս նաեւ Ս. Բ. և Գ. Խուրիներու, իրաւական բնութագրական դասերը, բարոյավէրները, երգերը եւայլն։ «Բիչ մը դեր. քիչ մը դիր. քիչ մը թիւ կը սորվին» կ'ըսէք. ասկէ աւելին կ'ուզէիք որ որվէին 5-7 տարեկան աղջիկ։ Մանկական դասարաններէն սկսեալ փրանսերէն խօսելավարժութեան համար օրը երկու երեք ժամեր կը զտնեն, կ'ըսէք։ Պրուսայի վարժարանները ա՛յնքան մանկական այլ նոյն իսկ բարձր դասարաններու մէջ օրական 2—3 ժամ չզտնուիր այդ լեզուին համար. և ընդհանրապէս այդ տալու միջոց չէ ունեցած դպրոցը։ Ֆրանսերէնը կը սկսի նախակրթարանի Բ. դասարանէն ու մինչեւ Է. կը շարունակէ շաբաթական երեք-չորս ժամ դասով, ինչ որ մեծ բան մը չէ ֆրանսերէնի լաւագոյն ուսուցման համար։ «Նոր տեսուչը, կը յաւելու յօդուածագիրը, քննդատեցաւ երկար տարի ժամանակացոյց մը չկարենալ պատրաստելուն»։ Ցիրուանցիրուան տարկուութիւն։ Երեք տարի առաջ սեպտեմբերի վերջերն էր որ հասաւ նոր տեսուչը, երբ արդէն դպրոցը ունէր իր ժամանակացոյցը, որ քանի մը չաբաթ ետ գործադրուեցաւ մինչեւ որ Տնօրէնը իր առարկութիւնները յայտնեց Հոգաբարձութեան՝ քանի մը փոքրաթիւ դասարաններու միացման համար ու նորը կազմուելէ ետք անա հիւանդ ուսուցիչ մը հրաժարեցաւ. այս անգամ ալ կարգադրուելէն վերջ ուրիշ ուսուցիչ մը պաշտօնը թողուց ու Արմաշ մեկնեցաւ. որով հարկ եղաւ ժամանակացոյցի վերակազմութեան, սակայն վարժարանի դասախօսութիւնները օ՛չ մէկ օր չընդհատուեցան։ Ինչ է արդեօք յօդուածագրին փորի ցաւը։ Թա՛ղ լաւ գիտնայ որ Տնօրէնը ունի իր ուզեցիրը որմէ բնաւ չէ չեղած ապաքէնին նեւրուած օրէն ի վեր։ Ցաւանի է Պ. յօդուածագրին ասելիքներուն ալ. երկրորդ յայտնէ թէ՝ «Տեսուչը լաւ կ'ընէր եթէ իր օժանդակ ուսուցիչներուն խորհուրդներուն անսար և ինք կրաւորական դերք մը առնէր»։ ա՛րքան անիմաստ կարծիք։ Դասարարութեան մէջ կրաւորական դերքը նոյն իսկ աշակերտներուն չի ներուիր։ Ինչո՞ւ Պ. յօդուածագիրը, որս ականջին մինչեւ են այդ խորհուրդները, չի հրապարակեր. ասոնց վերապահումը օգտակարին զլացումն է։ Ազգ. հաստատութիւններու դուռերը բաց են ամէնուն համար. ինչո՞ւ արդեօք չեն մտներ հոն՝ ասոնց տեղեկութիւններ ստանալու, դպրոցին ճշմարիտ պակասութիւնը իմանալու, կրթական ծրագիրը, ուղղութիւնը, եւայլն տեսնելու։ Պրուսայի կրթական այժմեան վիճակը նախանձելի ու առաջնակարգ վիճակ մը չունի, սակայն անդ նախանձելիին ու նախանձելիին մէջ քայլ մը կայ միայն։ Տնօրէնութիւնն ունի իր պահանջները. պիտանի բարձրացում կը պահանջէ և ասիկա յայտնած է Հոգաբարձութեան և Ուսումն. Խորհուրդին։ Մանչերու վարժարանը գրեթէ ձորի մէջ չինուած եռայարկ չէնք մըն է, վարի յարկը ճշմարիտ գեհենադամբան ու երկրորդ յարկի մեծ սրահը ճաշարանի յատկացուած է և անոր կից 5 սենեակները յատկացուած են Մանկապարէզի. վերի յարկը ընդարձակ սրահ մը 5-6 դասարաններով։ Դպրոցի մաքրութեան և առողջապահիկ պայմաններու այնքան հոգ կը տարուի որ մինչեւ իսկ գանգատողներ գտնուեցան, առարկելով թէ այդքան լուացում ու մաքրութիւն դպրոցի հիմերը կը խախտեն։ Տնօրէնութիւնը չատ անյարմար գտաւ այս գեհենայարկը իբր մանկապարէզ ու առաջարկած է մանկապարէզը Թաղերու բաժնել մէկ կամ երկու դասարաններով, որով աղոց երթեւեկութեան ալ դիւրութիւն կ'ըլլայ, կամ վարժարանէն դուրս ընդարձակ չէնքի մը մէջ տափիլ մանկապարէզը, որ ամէն կերպ արգելք է դպրոցին և փոխադարձաբար, քանի որ դրօսանքի տարբեր ժամեր, դասերու նուազ տեւողութիւն, երգ, խմբվին արտասանութիւններ և դպրոցական կարգապահութենէ դուրս ընտանեկան հաւաքոյթի մը կերպարանքն ունին այս դասարանները։ Ներկայ Ուսումն. Խորհուրդը որ որոշվին փաթած կ'երեւի կրթական գործին նկատի առած է այս կէտը։ Դալով վարժարաններու զարգացման խնդրին, կը ցաւինք որ չատ անճիշդներ յօդուածագրի տեղեկութիւնները զուրս քաղած է անշուշտ սիրաը ցաւած ուսուցչէ մը։ Օտար վարժարաններ ա՛յն միայն Պրուսա այլ ամէն տեղ կան, սակայն Պրուսայի բոլոր դպրոցներու ամէնէն տաւարարութիւն է ազգ. վարժարանը որուն կրթական իրական վիճակը կ'իմացուէր, եթէ քանի մը ձեռնհաս անձեր մրցման կոչէին լեզուներու և ուսման ամէն մէջ։ Համեստաբար տարիք և ուսման ընթացք ունեցող օտար ու մեր վարժարանի ուսանողները. նոյնպէս երեք տարիէ ի վեր ուսումնական դպրոցէն հեռացող և օտար վարժարան յաճախող ծնողներու կոչուած ընէին իրենց զաւակներն ու հայ վարժարան մնացող իրենց դասընկերներու վիճակը քննել ու տարբերութիւնը տեսնել։ Ասոնք մը եւս. Պ. Յօդուածագիրը լաւ պէտք է գիտնայ թէ Պրուսայի մէջ Բալանթարան մանկապարէզ չկայ, այլ վարժարան, որ օգտակար հաստատութիւն մը եղած է ու է. եթէ Պրուսա կը գտնուիք դեռ, կ'աղաչեմ որ այցելէք այդ վարժարանը, ուր ի զուր պիտի փնտռէք մանկապարէզի հետք, մինչ դուք կ'ըսէք թէ տիպար և օրինակ դարձած է մանկապարէզի դրութեան, ու մե՛զ ալ, Բալանթարան՝ և Ֆ.ն ալ կ'ուզէք համոզել թէ իր վարժարանը մանկապարէզ է։

Պրուսա ԻՐԱՋԵԿ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Տիրուհի Կիւլպենկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են.— Գումար նախորդ ցուցակի 1607։ Տէր և Տիկին Կարապետ Գ. Կիւլպենկեան՝ Լոնտոն 36)։ Արմենակ Էֆ. Ա. Կիւլպենկեան 108, Մկրտիչ Էֆ. Իսահան 216, Երուանդ Էֆ. Յ. Իսահան 108, Յակոբ Էֆ. Այվազեան 103, Տէր և Տիկին Յովհաննէս Գ. Կիւլպենկեան 108, Տէր և Տիկին Կիւլպենկեան Գ. Կիւլպենկեան 108, Մ. և Յ. Կիւլպենկեան և Ընկ. 108, Տէր և Տիկին Աւետիս Կ. Կիւլպենկեան 108, Ծնունդ Հասմիկեան 10։, Յակոբ Էֆ. Տէր Մարտիրոսեան 95, Տէր և Տիկին Տիգրան Թիւրպեան 324 դրուշ։

— Հանգուցեալ Մէքսիկ Էֆ. Քէրովբեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 54 դրշ. նուիրած են Տէր և Տիկին Ռուբէն Էֆ. Ճերահեան։

(Եւնիր Հոգաբարձութեան)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերեն, յունիս 9)

ՌԻՎԱԼԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՌԻՎ., 7 յունիս.— Անգլիական Վիքտորիա էնց Ալպերդ զբօսանաւը կէս օրէն ետքը հոս հասաւ։ Բրուսիոյ Հայրիկը իշխանը իր սովորութեան հետ, և Բրուսիոյ Զիկիսմունտ իշխանը անգլիական զբօսանաւը գացին ողջունելու համար և ընդունուեցան Անգլիոյ տրքայական սովորութեան և Վիքտորիա իշխանուհին. երեք քառորդ ժամու տեսակցութենէն ետքը մեկնեցան զբօսանաւէն, որ ինը գերման թորպիլանաւերու ընկերակցութեամբ ճամբայ ելաւ դէպի Ռիվալ։

ՌԻՎԱԼ., 8 յունիս.—Ռուս կայսերական Սպանցարս, Բոլիարնիա Զվիեզտա և Ցարեվնա զբօսանաւը Ասիա յանձնաւը և 26 թորպիլանաւեր հոս հասան։

ԲԵՌԼԻՆ, 8 յունիս.— Կայսրն ու կայսրուհին ժամ 7½ին իրենց զաւակներուն և կայսերական տան նախարար Պոտոն Պրէսերիքի հետ Ռիվալ մեկնեցան։

ԿՈՊԵՆՀԱԳԷՆ, 8 յունիս. — Մայր-կայսրուհին, Յունաստանի թագուհին, Օլգա Սվեքսանտրովնա մեծ դքսուհին, Միխայիլ Սվեքսանտրովիչ մեծ դուքսը, Լոնտոնի ռուս դեսպան կոմս Պենքենտորֆի հետ կայսերական մասնաւոր կառատմբով Ռիվալ մեկնեցան։

ՊԵՐԼԻՆ, 8 յունիս.— Պ. Սդոլիբին և արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի կայս. մասնաւոր կառատմբով Ռիվալ գացին։ Ռիվալ հանդիսական է։

ՌԱՐԻԶ, 10 յունիս.— Սակրարանին մէջ գիները բաւական հաստատուն են, սակայն անկանոն։ Պեռակ-ն մէկ քանի արժեթուղթերու գիները բանուած են, մանաւանդ սպանիական արաքինը, որ գրեթէ երեք քառորդ «բուռ» չահելով 97.17 եղաւ։ Ֆրանսական Ռանդին համար թէեւ գործ չկար, սակայն մէկ քանի ռանդիմ վրայ դրաւ։ Օսմ. արժեթուղթերու գինը հաստատուն են։ Օսմ. Մրցեալը, որ 96.30 բացուած էր, 96.85 փակուեցաւ։ Օսմ. Ռէժին 442։ Ռիո Թինթօ բաւական հաստատուն է։ Պալիա Պարատարն անփոփոխ է։ Խրէլիի ածխանաքի բաժնեթուղթերը 314 փակուեցան։ Լոնտոնի Սակրարանին մէջ գործ չկար միջազգային արժեթուղթերու շաբերուն համար։ Ամերիկեան արժեթուղթերու գիները հաստատուն են։ Նիւ-Եորքէն առնուած լուրերու վրայ։ Հանքային արժեթուղթերու հաշուեյարդարումը, որ այսօր կատարուեցաւ, վճառում առաջ բերաւ անոնց մասին, որոնց գիները քիչ մը ինկան։ Լոնտոնի մէջ անհատական պանքներու դրամի տոկոսն է հարիւրին 1.45։

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ կայսրուհին, այսօր, պատոյի մը պատուն, ձիէն ինկաւ և աջ ձեռքը թեթեւապէս վնասուեցաւ։

ՌԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի Ակադեմիին մշակութական քարտուղար Պ. Կոպթան Պուասիէ, այսօր մեռաւ։ Նիմի մէջ ծնած էր 1823ին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսր յարելեանին առթիւ բազմաթիւ պատուանշաններ պիտի տրուին։ Պոհեմիոյ տեղական իշխանութեանց ծանուցեցաւ՝ պատրաստել պատուանշան ստանալիք անձանց անունները, որոնք 4ն 6000ի չափ պիտի ըլլան։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերմանիոյ ծովային պատասխանատու մէջ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին՝ նաւային զինուորութեան ծառայութեան պայմանաժամին վրայ վեց ամիս աւելցնելու համար, որպէս զի ծառայութիւնը երկարաձգուի պիտի ըլլայ։

ԲԵՌԼԻՆ, 8 յունիս.— Ռուս կայսերական Սպանցարս, Բոլիարնիա Զվիեզտա և Ցարեվնա զբօսանաւը Ասիա յանձնաւը և 26 թորպիլանաւեր հոս հասան։

ԲՈՒԴԱՊԵՍՏ, 8 յունիս.— Կայսրն ու կայսրուհին ժամ 7½ին իրենց զաւակներուն և կայսերական տան նախարար Պոտոն Պրէսերիքի հետ Ռիվալ գացին։

ԿՈՊԵՆՀԱԳԷՆ, 8 յունիս. — Մայր-կայսրուհին, Յունաստանի թագուհին, Օլգա Սվեքսանտրովնա մեծ դքսուհին, Միխայիլ Սվեքսանտրովիչ մեծ դուքսը, Լոնտոնի ռուս դեսպան կոմս Պենքենտորֆի հետ կայսերական մասնաւոր կառատմբով Ռիվալ մեկնեցան։

ՊԵՐԼԻՆ, 8 յունիս.— Պ. Սդոլիբին և արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի կայս. մասնաւոր կառատմբով Ռիվալ գացին։ Ռիվալ հանդիսական է։

ՌԱՐԻԶ. — Ֆրանսայի Ակադեմիին մշակութական քարտուղար Պ. Կոպթան Պուասիէ, այսօր մեռաւ։ Նիմի մէջ ծնած էր 1823ին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ֆրանց Եոզէֆ կայսր յարելեանին առթիւ բազմաթիւ պատուանշաններ պիտի տրուին։ Պոհեմիոյ տեղական իշխանութեանց ծանուցեցաւ՝ պատրաստել պատուանշան ստանալիք անձանց անունները, որոնք 4ն 6000ի չափ պիտի ըլլան։

ՊԵՐԼԻՆ. — Գերմանիոյ ծովային պատասխանատու մէջ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին՝ նաւային զինուորութեան ծառայութեան պայմանաժամին վրայ վեց ամիս աւելցնելու համար, որպէս զի ծառայութիւնը երկարաձգուի պիտի ըլլայ։

ԲԵՌԼԻՆ.— Վերջնականապէս որոշուեցաւ որ Ռուսիոյ արաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի Պերլին չերթայ։ Պ. Իզվոլսքի այդ ուղեւորութիւնը պիտի կատարէր ապահովութիւն առնելու գերման կառավարութեան Ռիվալի այցելութեան վրայ։ Հիմա կէս-պաշտօնական Ռոսիսի յօդուածը, որուն համար կ'ըսուի թէ Պ. Իզվոլսքի խմբագրած է, այդ մասին բաւարար բացատրութիւն մը կը նկատուի։

ԼՕՆՏՈՆ.—Լրագիրները կ'իմանան թէ Սըր Ուոլդեր Հէլլէր Զիեռ կառավարութեան խորհրդական կարգուած է։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Մայիս 28, 10 Յունիս

Օսմ. Գանձ. Մրցեալ 4 %	Ֆ. Կ. Օ. Ռ.	105 16
Ամէնէն բարձր գին	»	— —
Ամէնէն վար գին	»	— —
Բուսական Եզկեթուղթ գոց	Ֆր.	180 ¼
Ամէնէն բարձր գին	»	— —
Ամէնէն վար գին	»	— —

ԲԱՆՑՈՒՄ Մայիս 29, 11 Յունիս

Օսմ. Գանձ. Մրցեալ 4 %	Ֆ. Կ. Օ. Ռ.	105 14
» » » ժամ 5ին	Ֆ. Կ. »	105 14
Բուսական Եզկեթուղթ	Ֆր.	180 ¼
» » » ժամ 5ին	»	180 ¼
Քարտ Կ. Պոլսոյ	»	435 —
Անատ. երկթ. Պարտք. Ա.սերի Ֆ.Կ.	»	518 —
» » » Բ.սերի Ֆ.Կ.	»	513 —
» » բժշկք	Ա. Ռ.	16 25
Նիշեթի Խարիսխ	»	38 —
Նիշեթի Խարիսխի Համիտիէ	»	3 15
Օսմ. Ազատ. Ընկ.	»	4 40
Օսմ. Ծխախտ	Ֆ. Կ	19 29
Թրամուէյ բաժնեթուղթ	Ֆ. Կ.	7 75
» ժուլոնա		3 45
» պարտքուղթ		483 —
Թրանվայ	Ֆր.	57 —
Տէրքոյ Լուլի ընկ.		324 —
Պալիա Գարա Այաքն	Ֆ. Ռ.	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 10 Յունիս

Մրցեալ Օսմ. պարտք.) բաց.	Ռ. Ռ.	96 30
) գոց.	Ֆ. Կ. »	96 85
Բուսական Եզկեթուղթ	Ֆր.	180 50
Թրանվայ	»	58 50
Օսմ. Կայս. Գանձ	»	726 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	Ֆ. Կ.	442 —
Պալիա Գարա Այաքն	»	466 —
Օսմ. մաքսատուն	»	502 —
Ֆրանս. Ռանդ 3 %	Ֆ. Կ.	95 10
Ֆրէսի Լիոնէ	»	1174 —
Ռուսական 5 %	Ֆ. Կ.	98 40
Իտալական Ռանդ	»	104 50
Սպանիական արաքին	»	97 17
Ձէք Լոնտոնի վրայ	»	25 120
Դրամագլուխ Ֆրանս. Գանձարի	»	2 75

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

Ազգ.—Օսմ. ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութեան բաժնետէրերուն կը ծանուցուի թէ 1908 յունիս 5ին գումարուած Ընդհ. ժողովին որոշման համաձայն, իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 29 դրուշ տոկեդրամ, այսինքն 27.50 դրուշ իբր տոկոս և 1.50 դրուշ իբր չահաբաժին պիտի վճարուի, թիւ 10 կարնի փոխարէն, սկսեալ յառաջիկայ յուլիս 1էն։ Նոյնպէս հիմնադրի բաժին ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ միեւնոյն որոշման համաձայն, 18.90 դրուշ տոկեդրամ պիտի վճարուի, միեւնոյն թուականէն սկսեալ թիւ 2 կարնին փոխարէն։ Այս վճարումները պիտի կատարուին Օսմ. Կայս. Գանձային կողմէ, Ղալաթիա։

Կ. Պոլիս, 6 յունիս 1908 3. 2

Painkiller

Ամէն ցաւերու դարման ամերիկեան համբաւաւոր դեղ։ Կեանքի օրապահիկը այնքան կարեւոր և պիտանի չէ օրգան

"ԲԷՆՔԻԼԼԷՐ„ի (ՑԱՒԱԿԲՈՅԺ)

մէկ չիշը, որ կարող է բժիշկներու շատ մը այցելութիւններէն ազատ պահել մարդ։

Փարկաութիւն, աղիքներու բորբոքում, որովայնի ցաւեր, ճճիներու և սողուններու խայթուածք, այրուածք, ճզմուածք և այլն ԱՆՄԻ. ՋԱՊԵՍ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ։ Կը գործածուի նաեւ յօդացաւի, ջղաձգի եւ ամէն ցաւերու համար։

Մթերանոց
եւ գործակալութիւն
Պոլիս
ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ԽԱՆ
Թիւ. 19
52—36

ԻԼԱՆ

Զբրաաթ Պանգասրնեան

Զբրաաթ Պանգասը բրեանդօսրնին 1324 սէնէսի Թէրթիպինին տէրտինեի գուրասրնին հաղիրանը ռումինին պիրինճի բաղաբ կիւնիս սաաթ եէտիսէ Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթը ճէլիլեսի տարէսինաէ գօմիսեօնը մախսուս մարիֆէթի իլէ ալէնէն քէշիֆէ գէլընճաղը վէ չէհրը մալը զարիֆնտա սաթըլան պիլէրլէրէն տարբեր ֆիլա Քարա ֆընտան իսաէ իսիլմէք էթիվիլէրին եէվմը մէզքիւրսաթ սաաթ պէշ պուչուղա գատար քէօրբիւսաքի բիւեանգօ չուպէսինճէ վէ ալթընա գատար Զբրաաթ Պանգասը իսարէի մէրքէզիէսինճէ իսթիրատա օլունճաղը իլան օլունը։

Ֆի 27 մայը 324 3—1

ԻԼԱՆ

Շէհիր Էմանէթինճէ

Համիտիէ նինա խաթէխանէսի իլէ պիմարխանէէ պիր սէնէ միւատէթաէ ալընճաղը իլան օլունան 40,000ճէն 50,000 գրեէի ճէմաաթ տատար երքէք գէլմըրճէք վէ գարաման վէ գարա եագա լանմընը պէէր գընեսի 5 զուրուչ 28 փարատա թալիպի իւղէրինաէ օլմաղլէ թէնգիւի իլէ թալիպ օլանլարը նիհաեթ բաղար իրթէսի կիւնինէ գատար թէէմինաթ ագչէլերինի միւաթանէպկէն Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլէմելերի իլան օլընուր։

Ֆի 28 մայը 324 3—1

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՑԱՑՏԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան բարձր հովանիին տակ ապահովող դաշինքներու զեղեցման ծախքին համար Երկրագործական Պանքային կողմէ կազմակերպուած վիճակահանութիւնը այսուհետև ամէն ամսոյ սկիզբը պիտի կատարուի։ Պարգեւ չչահող տոմսակները ամբողջ տարի մը պիտի կրնան մասնակցիլ վիճակահանութեանց։ Ամբողջ տոմսակները արժէքին հարիւրին ութսանտասնըհինգը պարգեւներու և ամորթիներու պիտի յատկացուին։ Ուստի սոյն վիճակահանութիւնը հանրօգուտ կերպով բարեփոխուած է։ Նոր կազմակերպութեամբ՝ տոմսակներուն թիւը պիտի ըլլայ 250,000, և ասոնցմէ 62,500 թիւ պարգեւ ու ամորթի պիտի չահին։ Ինչպէս կ'երեւի ստորեւ հրատարակուած յայտագրէն, մեծ պարգեւը 12,000 ոսկի է, և անկէ զատ՝ երկու, երեք, չորս, հինգ և վեց հազար ոսկիի նպաստաւոր պարգեւներ ալ կան։ Տոմսակները զանազան ստորաբաժանումներ ունին. ամբողջ, կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ։ Ամբողջ տոմսակին դին նշանակուած է երկու օսմ. ոսկի, կէսին՝ մէկ օսմ. ոսկի, քառորդին՝ կէս օսմ. ոսկի և մէկ ութերորդին՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Տոմսակ գնողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ կէս, քառորդ և մէկ ութերորդ տոմսակներուն մէկ մասը չորս թիրամի յատուկ երեսքական կտորի բաժնուած է։ Ցիշեալ կտորակաւոր տոմսակները՝ մէջիրիին 19 ղրուշի հաշուով՝ կէս տոմսակներուն գինը 36 ղրուշ է, մէկ քառորդինը՝ 18 ղրուշ, իսկ մէկ ութերորդինը՝ 9 ղրուշ։ Երկրագործական Պանքայի կեդրոնատեղիէն և Կամուրջին գլուխը գտնուող մասնաճիւղէն մեծաքանակ տոմսակ գնողներուն հետեւեալ զեղչերը պիտի ըլլան. մէկ անգամէն 10 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 7. մէկ տարուան ժամանակամիջոցին՝ 1001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն %ին 8, 2001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն %ին 9, 3001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 10ը, և 10,001 ոսկիի տոմսակ գնողներուն՝ %ին 12. առաջին թիրամը պիտի կատարուի 1324 մարտ 1ին, Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան պաշտօնական մէջ, ի ներկայութեան Պանքայի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հաշուակալին և եւրոպական, հաշուակալութեանց Ատեանին և Օսմ. կայս. Պանքայի կողմէ կարգուած պաշտօնեաներէ կազմուած մասնաւոր մարմնոյ մը։

1324 տարուան յատուկ Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան յայտագիրը

Ա. թիրաժ (Մարտի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	Բ. թիրաժ (Ապրիլի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	Գ. թիրաժ (Մայիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.
1	600000	600000	1	300000	300000	1	300000	300000
1	200000	200000	1	100000	100000	1	100000	100000
1	100000	100000	3	40000	120000	3	40000	120000
2	40000	80000	5	20000	100000	5	20000	100000
5	20000	100000	15	10000	150000	15	10000	150000
15	10000	150000	50	4000	200000	50	4000	200000
50	4000	200000	275	400	110000	275	400	110000
275	400	110000	3150	200	630000	3150	200	630000
3150	200	630000	—		—	—		—
—		—	3500		1710000	3500		1710000
3500		2170000						

Դ. թիրաժ (Յունիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	Ե. թիրաժ (Յուլիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	Զ. թիրաժ (Օգոստոսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.
1	300000	300000	1	300000	300000	1	400000	400000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
—		—	—		—	—		—
3500		1710000	3500		1710000	3500		1810000

Է. թիրաժ (Սեպտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	Ը. թիրաժ (Հոկտեմբ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	Թ. թիրաժ (Նոյեմբերի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.
1	400000	400000	1	400000	400000	1	400000	400000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
—		—	—		—	—		—
3500		1810000	3500		1810000	3500		1810000

Ժ. թիրաժ (Դեկտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	ԺԱ. թիրաժ (Յունվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.	ԺԲ. թիրաժ (Փետրվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100ին	Հմգ.
1	500000	500000	1	600000	600000	1	1200000	1200000
1	200000	200000	1	200000	200000	1	500000	500000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	400000	400000
2	40000	80000	2	40000	80000	1	300000	300000
5	20000	100000	5	20000	100000	1	200000	200000
15	10000	150000	15	10000	150000	10	100000	1000000
50	4000	200000	50	4000	200000	20	40000	800000
275	400	110000	275	400	110000	65	20000	1300000
3150	200	630000	3150	200	630000	300	10000	3000000
—		—	—		—	750	4000	3000000
3500		2070000	3500		2170000	1250	800	1000000
						21600	200	4320000
						—		—
						24000		17020000

ՀԱՍՈՑ	Ոսկին 100ին
Ի։ բոլոր անիւը երկու օսմ. ոսկիի արժէքով շրջաբերութեան հանուած երկու հարիւր յիսուն հազար տոմսակներուն փոխարժէքը	50,000,000
	50,000,000

ԾԱՍ	Ոսկին 100ին
Շահողներուն համար տրուելիք հարիւրին 75ը	37,510,000
Գործակալներու ցանկաժողովին պատկանած հարիւրին 17ը	8,500,000
Պետական և վարչութեան ծախքերուն փոխարժէքը եղող հարիւրին 8ը	3,990,000
	50,000,000

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքային Գալաթայ մասնաճիւղը այս անգամ իր պղպատեայ մթերանոցը ընդարձակած և փոքր դրամարկղերուն թիւը աւելցուցած ըլլալով, հասարակութեան արամադրութեան ներքեւ կը դնէ զանոնք, արժէթուղթ, գոհարեղէն և կարեւոր թուղթեր պահելու համար։ Այն պղպատեայ մթերանոցին քով, դիւրութեան և ապահովութեան ամէն միջոցները ներկայացնող յատուկ տեղ մը յատկացուած է, ուր վարձակալները մուտք պիտի կրնան գործել մասնաւոր դուռնէ մը՝ բաց ի կիրակիներէն, ամէն օր, նոյն իսկ օնական օրերը՝ հաւասար ժամերուն։ Նոյեմբերի սկիզբէն մինչեւ ապրիլի վերջը առաւօտուն ժամը 7½էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12½ (Ը. Թ.)։ Մայիսի սկիզբէն մինչեւ հոկտեմբերի վերջը առաւօտուն ժամը 7էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12 (Ը. Թ.)։ Փոխարժէքները ամէն օր վերայիշեալ ժամերուն կրնան այցելել սոյն պղպատեայ մթերանոցը և տեղեկութիւններ առնել վարձքերու դիներուն վրայ, որոնք խիստ դիւրամատչելի են։ 20—14

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու հանրութեան թէ Տեար Ժոզէֆ Ապրամնէլ իրաւունք չունի Ընկերութեան անունով գործելու և ապահովագրական գործ կատարելու իր հաշուոյն, ուստի գրուած ըլլալով Ընկերութեան ապահովագրական մէջնորդի պաշտօնէն։ 30—22

Հրատարակուեցաւ

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ԵԶԱԿԱՆ ՀԱՅ.-ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ՄԵԾ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

Պաշտօնական, գիտական և այլ կարեւոր բառերու ֆրանսերէնով և բացատրիչ օրինակներով

Ճոխացած իր 50,000 բառ, ոճ, ասութիւն։

Տպագրուիլն

ՊԵՏՐՈՍ Էֆ. ԳԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

Օգնական Պետական Խորհրդոյ

և Տիրէն Պերպէրեան Վարժարանի

Սոյն երկասիրութեան վրայ երկար գրել աւելորդ է. միայն սաչափը բանք որ Ս.մեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն և Դեր. Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեանէ զատ, թարգ և հայ ամէնէն նշանաւոր գրագէտ-լեզուագիտաններէ գնահատականներ կան այս իրողութեամբ և յոգնավատակ երկասիրութեան սկիզբը։ Ի մէջ այլոց թուրք նշանաւոր գրագէտ-բանաստեղծ Իբրէմ պէյ, Բէյշամ պէյ, Անմէտ Բահիմ պէյ, հայագէտ Սիբէյեա պէյ, Պատրիարքարանի թուրք. Դիւանպետ Թրքագէտն Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան և արեւելագէտն Սաեփան էֆ. Կուբարիկեան թուրքերէն գնահատականներ ունին։ Հայերէն գնահատականներ ունին Գուրգէն, Զօհրապ, Եղբէնեան, Պողոս Բէրէքատէեան, Ուզուրիկեան, Հրանտ Ասատուր, Փանոսեան, Թէոդիկ, Գաղանճեանի պէս բանասէրներ և գրագէտներ։

Սոյն երկասիրութիւնը ունի 900ի մօտ հոծ էջեր, 8 բուէնթօ գրով շարուած. ձօնուած է Ուսուցչապետ Ռ. Ե. Պէրպէրեանի. կը պարունակէ հեղինակին մեծադիր լուսանկարը։

Թուղթ ընտիր, տպագրութիւն ընտիր (Տէր-Ներսէսեան և Պէրպէրեան), կազմ փառաւոր (Մաքէոսեան)։ Կը վաճառուի կանխիկ 35 ղրուշի։ Միակ կեդրոնատեղին է Պալէնց գրատուն։ Գաւառներու համար Թղթատարի ծախքով 40 ղրուշ։ 20—14

ՏՕՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԲԺԻՇԿ

Կանանց եւ առանց ծննդավիպանոն եւ արտաքին հիւանդութեանց, ի մասնաւորի գաղտնական ու ջերմավիզական ախտերու։

Տօքթ. Ուղուրլեան որ երկար տարիներէ ի վեր նշանաւոր հիւանդանոցներու մէջ կ'աշխատէր, այս անգամ իր ընդդրկած հիւղին մէջ ալ աւելի համբաւին և փոխանութիւն սաստած՝ գիտութեան նորանոր և դիւրաբոյժ մեթոտներու հասմաձայն կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ Ըսել աւելորդ կը համարինք թէ հիւանդները իրենց առաջին տպաւորութենէն իսկ խիստ գոհ և յուսադրեալ պիտի մեկնին Ուղուրլեան լ.Գ.ի Երբաղին և հոգածու խնամքներուն շնորհիւ։ Ունի մասնաւոր դարմանատուն մը՝ Սիրէնճի Թրամվայ ճաւսէսիին վրայ «Ֆէպիւս» լուսանկարչատան մէջ։

Հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր ժամը 1–3 (Ը. Թ.) Բերա՝ Թագաւոր Ուղուրլեան դեղարանը, իսկ ժամը 4-11 իր դարմանատունը։ 20—9

Կարոս ճիւանցները միշտ ձրի

ՇՈՖԵՆԱԼԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԵՏԱՆ ԵՒ ՀԱՅ.

Ն. ԲԱՔԷ ՍՐԸՆԿ

ՍԳԱՅԱՒԱՍ ՇՈՖԵՆՆԻԵՐ

Յնս. 15ին, Ժօնի, Սեւ Ծովէն

Յնս. 23ին, Ֆրիժի, Մարսիլիայէն

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յնս. 16ին, Ժօնի, Մուսանիա եւ Մարսիլիա։

Յնս. 24ին, Ֆրիժի, Սեւ Ծով։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Ա. կարգ Լանտանի համար 248.35 ֆր.։
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիրի ճամբով)։

Տեղեկութեանց համար դիմել Գարեգին Կիլիս՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։

15 50—38 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքային Գալաթայ մասնաճիւղը այս անգամ իր պղպատեայ մթերանոցը ընդարձակած և փոքր դրամարկղերուն թիւը աւելցուցած ըլլալով, հասարակութեան արամադրութեան ներքեւ կը դնէ զանոնք, արժէթուղթ, գոհարեղէն և կարեւոր թուղթեր պահելու համար։ Այն պղպատեայ մթերանոցին քով, դիւրութեան և ապահովութեան ամէն միջոցները ներկայացնող յատուկ տեղ մը յատկացուած է, ուր վարձակալները մուտք պիտի կրնան գործել մասնաւոր դուռնէ մը՝ բաց ի կիրակիներէն, ամէն օր, նոյն իսկ օնական օրերը՝ հաւասար ժամերուն։ Նոյեմբերի սկիզբէն մինչեւ ապրիլի վերջը առաւօտուն ժամը 7½էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12½ (Ը. Թ.)։ Մայիսի սկիզբէն մինչեւ հոկտեմբերի վերջը առաւօտուն ժամը 7էն (Ը. Ե.) մինչեւ ժամը 12 (Ը. Թ.)։ Փոխարժէքները ամէն օր վերայիշեալ ժամերուն կրնան այցելել սոյն պղպատեայ մթերանոցը և տեղեկութիւններ առնել վարձքերու դիներուն վրայ, որոնք խիստ դիւրամատչելի են։ 20—14

ԲՆԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ

ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱ

ՄՐՈՒԱԶԻՆ ՁԵՒԸ

Ծանօթ լուծողականներուն մէջ ամէնէն ապդուն է։ Դառնահամ չէ, առանց խիթ պատճառելու իր ներգործութիւնը կ'ընէ՝ ըստ փոքր ծաւալի մը տակ։

ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ՁԱՓ՝ ԺԿ գաւաթ (կամ օրուան կէսը)
ԹՈՒԼԱՑՈՒԹԻՒՆ ՁԱՓ՝ կէս գաւաթ

Կը բաւէ ամէն ուտտու քանակի գաւաթի մը խմել այս լուծողականէն, պնդութեան սառաքը առնելու համար։

Ամէն դեղավաճառի եւ դեղագործի քով կը գտնուի այս դեղը։ 50-31

ԲԼԱՔՆԵՐԸ ԵՒ ԹՈՒՂԹԵՐԸ ԺՈՒԿԼԱՅԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՆ

ԱՆԱՏՈԼԻԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երեւեկուիլն կառախումբերու 1908 մայիս 1 (Ն.Տ.) ուրբաթ օրեն սկսեալ

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԳՈՆԻԱ.

ԵՐԹ Կարգ. 222 խառն Ար. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կարգ. 221 խառն Իրկ. Ժ. Վ.
10 20	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմն. 1 32
11 02	»	Կէօքճէ Քէսրք	մկն. 12 52
12 —	»	Սապանճա Բունար	» 12 10
12 59	»	Սլահետին	» 11 12
1 41	»	Զէքիրլեր	» 10 23
2 40	»	Տէօյէր	» 9 35
3 09	»	Իհսանիյէ	» 8 50
3 34	»	Համամ	» 8 24
3 44	»	Կաղլիկէօյ համամ	» 8 14
4 11	ժմն.	Աֆ. Դարա Հիսար	մկն. 7 43
4 31	մկն.	Աֆ. Դարա Հիսար	ժմն. 7 23
5 11	»	Պէօյիւք Զօպանլար	» 6 50
6 06	»	Զայ	» 6 03
6 51	»	Իսհագլու	» 5 10
7 15	»	Եասխան	» 4 45
7 46	»	Ագ Շէհիր	» 4 23
8 18	»	Աղարի քէօյ	» 3 43
9 —	»	Զավուշճը քէօյ	» 3 05
9 38	»	Իլկին	» 2 33
10 25	»	Դաստը-Խանը	» 1 39
11 20	»	Սէրայ-Ինի	» 12 57
11 52	»	Մէյտան	» 12 17
12 52	»	Բունար-Պաշը	» 11 12
1 30	ժմն.	Գոնիա	մկն. 10 30
Իրիկ.			Առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԷՆԿԻՒՐԻ

ԵՐԹ Կարգ. 122 խառն Ար. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կարգ. 121 խառն Իրկ. Ժ. Վ.
12 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն. 10 —
12 44	»	Ագ Բունար	մկն. 9 18
1 24	»	Սլթիս Քէօյ	» 8 46
2 4	»	Պէյլիք Սխուր	» 7 58
3 9	»	Սարիքէօյ	» 7 1
3 58	»	Պիլէր	» 6 4
4 35	»	Սասիլէր	» 5 27
5 9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	» 5 —
6 3	»	Բօլաթլի	» 4 16
7 21	»	Մալի Քէօյ	» 2 49
8 15	»	Սէնճան Քէօյ	» 1 47
9 —	ժմն.	Էնկիւրիւ	մկն. 1 —
Իրիկ.			Առտ.

ՀԱՄԻՏԻՒ - ԱՏԱՐԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կարգ. 426 խառն Իրկ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կարգ. 425 խառն Ար. Ժ. Վ.
6 26	մկն.	Համիտիէ	ժմն. 4 44
6 44	ժմն.	Ատա-Բազար	մկն. 4 26

ԱԼԱՍԵՒՈՒՆՏ - ՔԷՕՓԱՀԻՍ.

ԵՐԹ Կայարան	Կր. 322 խառ. Ար. Ժ. Վ.	324 խառ. Իր. Ժ. Վ.
Ալահեւնտ մկն.	1 05	11 15
Քէօփահեա ժմն.	1 25	11 35
ԴԱՐՁ Կայարան	Կր. 321 խառ. Ար. Ժ. Վ.	323 խառ. Իր. Ժ. Վ.
Քեօփահեա մկն.	12 10	10 15
Ալահեւնտ ժմն.	12 30	10 35

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ — ԷՍԿԻՇԵՀԻՐ

ԵՐԹ Կարգ. Թ. 44 խառ. Ժ. Վ.	Թ. 46 խառ. Ժ. Վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		Կարգ. Թ. 41 խառ. Ժ. Վ.	Թ. 43 խառ. Ժ. Վ.
առ. 11 —	իր. 7 58	մկն.	Քարաքէօյ Կամարլը	ժմն.	3 54	առ. 11 55 իր.
11 20	8 18	ժմն.	Հայատար Փաշա	մկն.	3 34	11 35
11 50	8 30	մկն.	» »	ժմն.	3 24	11 25
1 —	9 38	ժմն.	Բէնթիք	մկն.	2 13	10 07
1 16	9 52	մկն.	»	ժմն.	2 —	9 52
1 38	10 17	»	Թուզլա	մկն.	1 40	9 30
2 03	10 42	»	Կէյպզէ	»	1 18	9 09
2 27	11 04	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12 48	8 35
2 39	11 15	»	Թավշանճիլ	»	12 34	8 24
3 —	11 36	»	Հէրէքէ	»	12 23	8 12
3 21	11 56	»	Եարբմճա	»	11 56	7 43
3 35	12 09	»	Թիւթիւն Զիգիթլիք	»	11 44	7 30
3 47	12 23	»	Տէրինճէ	»	11 33	7 19
4 02	12 37	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	11 15	7 03
4 27		մկն.	»	ժմն.		6 38
5 01		»	Պէօյիւք Տէրպէնտ	մկն.		6 02
5 34		»	Սապանճա	»		5 32
6 01		»	Համիտիէ	»		5 14
6 48		»	Կէյվէ	»		4 18
7 14		»	Աք Հիսար	»		3 52
7 49		»	Մէքէճէ	»		3 23
8 19		»	Լէֆքէ	»		2 49
8 57		»	Վէզիր Խան	»		2 11
9 40		ժմն.	Պիլէճիկ	մկն.		1 30
9 55		մկն.	»	ժմն.		1 20
11 05		»	Քարաքէօյ	մկն.		12 30
11 49		»	Պօզեիւք	»		11 54
12 42		»	Ին Լէօնիւ	»		11 17
1 09		»	Զուքուր Հիսար	»		10 44
իր. 1 44		ժմն.	Էսկի Շէհիր	»		10 05 առ.

ԻԼԱՆ

Խազինէի Խասասի Շահանէ

Խազինէի Խասասի Շահանէ հաւասարապէս անպարը իլիւն պիր սէնէի քեամիլէ զարքնտա միւպահասա օլունճագ եէրլի վէ եա Թունա աշթաբնին պէտէր աթիզ զրեէսի մէհիրի ներմիէն պիր զուրուշտա Թալիպի էօնտէսինտէ օլուպ մահը հալին 28ինճի չէհարշէնպիի կիւնիւ իհսէլէի եվվէլէրսի վէ պէտէլը մուգարէրէ հասրը իթիպատէ կէօրիւլիի հալէտ իրթիբէսի բէնճէնպիի կիւնիւ թէնզիլ իւշ թէնզիլի պիւգապալ ինալէի գաթիէսի իճրա խարիճէյինտէն չէրսանիը միւթէֆերրիսաը անլամագ վէ միւնագասատա տարիլ օլմագ իսթէյէնլերին եիւզատ օն նիհայէթինտէ թէէմիսանի ագէօնին վէ եա միւթէպէր քէֆալէթինտէի միւսաեղպէն եէվմը մէզգիւրատ նիհայէթի սատթ օնի գատար Խազինէի հէլիլէի միւշարիլէյնատա կէլմէյէրի իլան օլունուր։

Ֆի 26 մայիս 324 3—2

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Բաժնեթերթերուն կը ծանուցուի թէ կանոնագրին 29րդ յօդուածին համաձայն, Բաժնեթերց Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ Լոնտոնի մէջ, Ուինչէսթըր Հաուզ, Օլտ Պրոտ Սթրիթ. 1908 յունիս 24, չորեքշաբթի օրը, կէս օրէն յետոյ ժամը մէկին։ Ժողովին մէջ տեղեկագրին ընթերցումը պիտի կատարուի. 1907 դեկտ. 31ին աւարտող ելմտացոյցին հաշիւները պիտի հաղորդուին, նահանջները պիտի բաշխուի և Լիդհանուր Ժողովին անդամներուն տեղ նոր պիտի ընտրուին։ Կանոնագրին 27րդ յօդուածին համաձայն բաժնետերց Ժողովին մասնակցելու իրաւունք ունին առնուազն 30 բաժնեթուղթ ունեցողները, որոնք Պանքային կ. Գալատայ կեդրոնատեղին կամ արտասահմանի մասնաճիւղերուն կամ գործակալութեանց (Լոնտոն, 26, Թրոկմորթըն Սթրիթ, իսկ Բարիզի մէջ, 7, Մէյէրպէր փողոց) մէջ ասանդ ձգել նոյն բաժնեթուղթերը, Ժողովին գումարումէն առնուազն տասը օր առաջ։ 10—7

Կ. Գալատա 30 մայիս 1908

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻԷ

Ազդ.— Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը Նուազուրդի կը դնէ առաջին հրամայուած 20,000 քիլօ հնդիկ իւղ, 1000 թիթեղ ամանուական քարիւղ։ Երկուքին ալ Նուազուրդը պիտի կատարուի 1908 մայիս 29ին (Հ. Տ.) հինգշաբթի օրը։ Անոնք որ կը փափաքին սոյն նուազուրդին մասնակցիլ և յանձնառութեանց տեսակին ծանօթանալ, կը հրաւիրուին ներկայանալ Վարչական Խորհուրդին, %ին 10 երաշխաւորութեան գումարով մը, ամէն երկուշաբթի և հինգշաբթի, ժամը 5էն մինչեւ 10 (Ը. Թ.)։

Տնօրէնութիւն

Կ. Գալատա 14/27 մայիս 1008

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կոխմ.երու երթեւեռ.

1908 մարտ 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ — ԻՐԷՅԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կայարան		Կոխմ. 622 Ապր. եւ Ճմբ. Առտու
Գոնիա	մկն.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զուսրա		12 15
Արբզ Էօրէն		12 43
Մանասաուն		1 22
Գարաման	ժմն.	1 43
	մեկ.	1 58
Սիտրօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 14
Սլահա		4 50
Երէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 45
Պուլկուրլու Իրիկուն	ժմն.	5 —
ԴԱՐՁ Կայարան		Կոխմ. 621 Ապր. եւ Ճմբ. Իրիկուն
Պուլկուրլու	մկն.	5 20
Երէյլի	ժմն.	5 38
	մկն.	7 20
Սլահա		7 47
Այրանճա-Տէրպէնտ		8 33
Սիտրօվա		9 11
Գարաման	ժմն.	9 32
	մկն.	9 55
Մանասաուն		10 24
Արբզ Էօրէն		10 57
Զուսրա		11 30
Գաչին խան		12 06
Գոնիա Իրիկուն	ժմն.	12 35

50—30

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (171)

ԺԱՌ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԶՈՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ԱՄԷՆԷՆ ՀԶՕՐԸ

Բ.

— Պարո՛ն, քանի որ այնպէս կ'ուզէք, ես պիտի ըսեմ ամէն ինչ, յարեց դատաւորը, Ալպերի խօսքը ընդմիջելով։ Նա՛լոկ սիրային տաժամ չնկատեցի այդ արարքը, այլ ըսի թէ ուրիշ դրութեան չէք կրնար հեռուիլ, երբ ըժգունիք թէ ձեր կատարած կառկերգութիւնը ողբալական է։ Ես կը կարծեմ որ գործը աւելի կնճռոտ է։ Բէյէր Մօրանի նամակը հարատութիւն մը կ'արժէ... Այդ պարագային գուցէ այլ պիտի խոստովանիք թէ իրարմէ տարբեր գործողութիւններ են անարժէք բժշկի մը դրամապանակը չորթելը և ժառանգութիւն մը ձեռք անցնելը։ Ան որ առաջինը ընելու չի փորձուիր, կրնայ վերջինը ի գործ դնելու մղուիլ։

Այդ միջոցին դուռը զարնուեցաւ։ Պահակ մը ներս մանելով քանի մը թուղթ յանձնեց դատաւորին։

—Ներեցէ՛ք, ըսաւ Պ. ոք Գուա-Ֆէրրան հեգնական քաղաքավարութեամբ մը։

Ու սկսաւ թղթատել։ Իր դէմքը հեղհեղաբ կը պայծառանար կարդացած միջոցին. երբ վերջացուց, լայն ժպիտ մը կ'արձակէր տրդէն։

— Իմ հրահանգներուս համաձայն կատարուած քննութիւնը ուսաւ այն արդիւնքը ղոր կ'ակնկալէի։ Անշուշտ կ'անդիտանամ թէ իմ տիշած հարատութիւնս կ'ինայ օրիորդ Մարթ Մօրան-Գուասքէրի, որ ատուէին է Պ. ոք Ռիպիէրի։

— Արդարեւ, չէի գիտեր։

— Շատ անճվարատնման են ձեր անդիտացումները։ Այդ աղջկան անունն ալ չէ՞ք գիտեր։

— Օր. Գուասքիէրը ճանչնալուս համար երջանիկ ու պատուուած կը զգամ ինքզինքս։

— Ա՜հ, վերջապէս կը հաճիք ըսել թէ մէկը կը ճանչնաք։ Ձեր և տիշեալ օրիորդին միջեւ հովուերգութիւն մը հիւսուած է Վիլֆրանշի մէջ։ Արդէն Տօքթ. Լիւսիէն Ռիչօ ալ կը սիրէր միլիոնատէր Բիէր Մօրանի ժառանգորդուհին։ Զեզի անճվարատնման կը թուի որ մրցակից մը սպանէ իր մրցակիցը, երբ սիրուած աղջիկը գեղեցիկ է և դրամտիրան ալ նոյնքան գեղեցիկ։ Ձե՞ք պատասխաներ։ Իմ արամաբանութիւնս թերի գտնելու համար ասկէ աւելի յարմար առթ չկայ։

Դ.

Ալպէր կը խորհէր թէ իր դէմ էին բոլոր երեւոյթները, քանի որ յանցանքը գործուած միջոցին բ